

HEBREOS

Ebreonaan athee ēsap phā deepäitarr

Khaíu phājī maimua chijā khūun atheeta phājī. Mæg carta gaai jaauba sim khaíuta phājī. Mæg librojā īchab Jesucristo iek ükha narr khūun atheeta phājim, mamu sii parhoobam khūun athee khaba, judionaan atheeta phājim. Judionaan meu ebreo aajem; khar maguata chi õorjā ebreonaan gaaai thūurjem īsjā agtha.

Judionaan Cristo iek ükha durrarr khūunan chadcha ükhaba narr khūun garmua ajapta dau aug waaujeejim aajem. Mag durrarr aawaita ãaur khūnanau Cristo iek isegwi deeu warr amach wēnūrrarrjö aju ēkhaajeejim anaabá, warrgar amach jöoinau nemchaain khēchnaa jēeujerrjöta Ēwandalamag jēwaag; ajapcharan Moiseeu ley phā pūatarr gaai jaaub simjöma. Magta amau Cristo iek amachdēu ükhatarra deeu isegjöjöo aadëp naajim.

Judionaan pōm amach jöoin i warr amachdēu uarkhaajerr ya p̄awwi naajim aajem; mamu mag amach jöoin i p̄awwi narrta agtha sii Cristo atheepai khaba naajim anaabá. Pogan ya chi ükha durrarr khūun dūi khapeerkha naajieb mamu, mag amach khapeen dau aug wau nūm oowi maach peerduajem iekta warre isegpūim ig naajim anūm. Maguata mæg libro phājim aajem, ag gaai am khīr onee jaaubaawai amachdēu ükhatarra iekta isegwi parhooba am ugua (2:11).

Khan jawaag ajī. Męg libro phättarran, judion-aanau amachdëu ükha narr iekta warag ajapcha ükhamkhíir ajim. Maguata amag chi ēsap deepäi chirarr jöoiraujā seis veces amag jaaujim, jāga aajē Cristo iek dichdëu ükhatarrta warag ükhabanaa ewag maawai. Īchab jöoirau dawaa oopi simaun Cristota thumaam khueun khāaijā ürueucha sim anuemau (1:1–10:18).

Ya chi carta öpäiju athee paawai jöoirau am wawí sim, jāga wénurraju aai nü a khap amkhíir (10:19–13:21). Am jāg chikhamnaan jua mach-gau dau aphue wénurraajem ãwataagan, Cristo iek jaau nüm ūrwi dichdëu ükhatarr gaaita ubu naaju aai nüm a sim. Capítulo 11 gaai amach jöoinau ükhaajerrjöta amagjā ükhapi jaau sim.

Ēwandamau ich Chaai püibarmua maachig ich khaugpitarr

¹ Warr jöoingar Ēwandamau biek khapan ichdëucha ñor jür auwi makhuunagta ichdëu nem jaaum ig sim jaaujeejim aajem. Khar khāaipi au nümua, ich chognaan püi nümua, wa magbaju khai ichdëuchata amag jaaujeejim aajem, makhuunau jaau nüm ūr nüm gaaimua ñrau ich khapcha pamamkhíir. Mag, chadcha makhuunauta jürr maach jöoinag ich agjoo jaaujeejim aajem. ² Mamü īs ewag pawi Ēwandamau jürr ich Chaai püibarm gaaimuata maachig äu ich khaugpibarm. I gaaimuata īchab nem thuenümjā thumaa ompaawi ichigta Ēwandam chi Ayau makhuun nem thumaa ich däi jüapijim. ³ Ichdëuta īchab mag ich Aai däimua nem

thumaa ompaatarrjā sīi ich iiu aawai ichdēuta wai dūnūm. Ichta ich Aai khīr thegnaa bēetarr aawai i gaaimuata īchab Ņwandam ajaugjā khaphū aajem. Ichta maach kōit udūraa ich thōopiwi, ichdēuta ich bagau maach khaibag thumaa chugpaawi, ügthar mawi, Ņwandam juachaar gar jupimajim, ichta ich mag maach thumaam khūn Pörkha sīerraag.

Ēwandam Iewaata angelnaan khāaijā ürpai sīerrūm

⁴ Mag gaaimua ich Ņwandam Iewaata īchab angelnaan ügthar thūnūm khāaijā ürpai sīsijim, am khāai irigpaita ich Jōoiraujā Iewaa ichēnaa warm khūnag sīi ich chognaan aajeewai. ⁵ Mag ichta thumaam khūn khāai ürpai sīewai Ņwandamau būrjā ich chognaanag chan ich Iewaag iekhatarrjō iwiir ābamugjā,

“Pu mū Iewaa aawai īs mua thumaam khūnag mag khap api chirūm” abajim. (*Sal. 2:7*)
Ni būrjā ich chog iwiir ābam igwiajā,
“Muuta i aaikha chitaju, maagwai ich jūrr mū chaaikhajujā” abajim. (*2 S. 7:14; 1 Cr. 17:13*)

⁶ Pari magju khāai, warag mag ich Chaai ābpai khitūm muig eegar pääiwai warag angelnaan ich chogkha thūnūm khūnagta,

“Pāach thumaam khūnau irigta jēeubathü” ajim. (*Dt. 32:43*)

⁷ Ich mag warag Ņwandamau ich chognaan ich dūi thūnūm igmamua jaauwai,
Angelnaanan irua phūjö nem khaphí apinaa, sīi õt uu jējēerkhamjö ichdēu nem

jajaaukhampierr khodpepet apiejem
aajem. *(Sal. 104:4)*

⁸ Mamu ich Chaai igwia chan sii ich angelnaanagamjö iekhaba, warag ich paarmua,
“Ewandam, puchta nem thum thunum Pöröu” a
iekhajim chi Ayau ich Chaairag.
“Mug atag pawiajä puchta ich mag chi Pörkha chi-
taju.

Puan nem agcha waunaa khajaphata waaujem.

⁹ Puan nem wajaphamta khosinaa nem khaigbam
oomapha aajem.

Maguata Ewandamau purugta ügtharjä chi
Pörkhapijim;
ajapcharan muchdëuma, muchdëuta purug chi
Pörkhapijim.

Muchdëuta īchab thumaam khuun khāaijä pu
oneecha apijim” a iekhajim Ewandamau
ich Chaairag. *(Sal. 45:6-7)*

¹⁰ Maimua īchab ich Ewandam iek phä sim gaai
ābmua phämamua chi Iewaa igwia,
“Señor, puchdëuta chadcha wargarwe mug dur-
rjä ompaawi edaujäjä puchdëuta waujim”
ajim.

¹¹ “Chi chugpaan chadcha pua mag nem om-
paatarr thum deeu chukhu aju, mamu
puch chan thōojä khaugba ich mag chitum
iekhau.

Tagam nemen thum sii khajapham khajūajö
jēudubju.

¹² Magbaawai ich jāg khajūa jöoi chi iiur d*ü*i theg
jūajemjö, pua mug durr jöoi isegpäiwi chi
iiurig paapüiju.

Pari pach chan büurjā khīir khīethuupaijā khaba,
puun ich mag chitum iekhau” a phājim. (*Sal. 102:25-27*)

¹³ Mag ich Iewaata thumaam khūan khāai ürpai
slewai sīi ich chognaanagpai chan ni ãbamugjā
Êwandamau ich Iewaag iekhatarrjö,
“Much iek theeg chirmjō aag puuta mu düi ãba mu
juachaar gar jupbá” abajim,
“pach oomapha aajem khūan thum mua pach jua
ee parkha dee nām ora.” (*Sal. 110:1*)

¹⁴ Mamu angelnaan thum sīi Êwandamau nem
jajaaukham ipierraa aagta thunaawai amag
chan irua mag iekhabajim. Jākhūnan, sīi ich
Êwandamau ich dāi ich mag wēnurraag maach
ich aar phē auju khūan juag oomkhīir pāitarr
khūanau.

2

Cristo iek chan sīi par jügupai ūrju khaba nām

¹ Keena, mag ich chi Iewaata ürpai sieraawai
i iek chi jaau durrum khūanau maachig jaau
nāmta wajapha ūrwi ükhaju aai nām, eeu magba
akhiin sīi par jügupai ūrwai ewag mawi warr
ükhaba naawai aajerrjö sīi parhoob adukham.

² Warrgarwe Êwandamau sīi ich angelnaanag ich
iek Moiseeg deepitarran chadcha nem jua theeg
slejim. Magua ag gaai nem waipi jaau nām
ichaaur nem waaujerr khūan chan sīi Êwandamau
ich mag par khīir okhooba, amach pekau paar
ich agpierr am gaai deejeejim. ³ Mag ley sīi an-
gelnaan gaau deepāitarr ichaaur nem waubarm
paar am düi maagjerrta, jāgwi maach gaaijā irua

mas deeba abarju, mug maach peerdajem iek ag khai wajapcha sim jaau numta si ūrbamjö abarm paar. ¿Mug maach peerdajem iek war-rjä ich maach Pör Cristoouchata nacha jaaubaj? Magtarrta ich düicha wenrrawi ūrtarr khunnaujä amachdeu oowai chadcharam iek aawai jur maachig jaauwi maadejjä khaphu naabá. ⁴ Mamu magpaijä khaba, mag maach peerdajem iekhan chadcharau a khap amkhir, ich ūwandamaucha mag ich iek jaau durrum khunnag ūorjä dau daau monaaupi maajeejim. Mag num düi īchab ū ewag pawiajä ichdeupai ich Akhaar jua theeg gaaimua maachigjä nem khir pogkhe waupiejem, magum gaaimua mug i iek jaau numn chadcharau a khap apieg.

Magua mug maach peerdajem iek jaau num ūurwai par jugupai ūrba ükhaju aai num.

Jesuu maach ich eeugpeenkha awaag maachjö wounkhatar

⁵ ū ewag pawiajä, chaig muchdeu jaau chirarrjö, ūwandamau ich Chaai gaaimuata maachig ich khaugpi siewai, si ich chognaan ich düi num khunnagta iek theegnaa maach pörkhapiba ich Iewaagta maach Pörkhapi sim. ⁶ Magua ūwandam iek pha sim gaai äbmua,

“¿Khan ajaug nu” ajim “maar muig eegarm khun pua jägcha maar khirrag ee aag?

Üjäga nu pua jägcha maar dau aug khaugaag?

⁷ Khüchpai muig eegar wenrrweran, chadcha pua angelnaan khaijä maarta eegpai dee-jim.

Mamu mag nuu awia maachta nem thum thnum

khaaijã ürpai apijim.

⁸ Nem thnum

thum pua warre maar juu eeta pheeejim” a phajim, “maachdeuta thum khap nuisimkhiiir.” *(Sal. 8:4-6)*

Chadcha magta pha sieb mamu, mag ãaurpajã khaba nem thum maach juu ee phedeetarr anumta, chadcha mag thumaa ichdeu jaautarrjö nem thum maach juu eegar thnum

chan agtha ooba num. ⁹ Magarrau Jesuuwan chadau, muig eegar wounkha slethuurwai maachjö angelnaan khaaijã Êwandamau eegpai i deejieb mamu, ïs jürr ichdeuta nem thnum

thum chadcha wai dnum. Mamu Êwandamau mag maachjö angelnaan khaaijã eegpai apitarran, maach dau aug khaugwi maach peerdu aum khochgau maach koit dau aphuu amkhiiir ajim. Mamu mag maach gaaimuua meetarr jürr, ich Êwandamau ichta nem thum thnum

khaaijã ürpai apijim.

¹⁰ Nem thnuman

thum Êwandamau ompaatarrau ich athee, ichdeu ig sierrjö amkhiiir. Mamu mag ürcha ichdeu ig sierran, ðor pöm ich chaalinkha auwi ich aar phe awaag ajim. Magaag athee irua uduraaa ich Iewaa Jesuuta dau aphuu apijim, mag aphuu abarm gaaimuua uu am peerduajemkha ssiewai ichdeuta Êwandam aar ðor öberpiejem khamkhiiir. ¹¹ Mag ich Jesús Êwandam Iewaa arrta, maachjö angelnaan khaaijã eegpai simuata Êwandam athee maach ajaug paapüiwi ich Aaita maach Aaikhapijim. Mag gaaimuata chadcha ich Êwandam Iewaa Jesuujã chigag chukhu maachig eeugpeen aajem. ¹² Mag ichdeu

maach ich eeugpeen ich däi aai ãbam khueenkha wai sim igwi, ich Ëwandam iek phä sim gaai mag sim:

“Tata, mua mäch eeugpeenag jaauju pü jäga chirü; magnaa mächdëupa am däi pü thumeukharju” a sim. *(Sal. 22:22)*

¹³ Íchab Isaías gaaijä ich ag iek igwi,

“Tata, puchdëu märag õor phëdeetarr däi mächa chirum” a sim, “ajapcharan puch chaainkha thünüm khuen düima.

Am gaaimua mäch phithur chirum aigjä, pua märag oobamjö chan abaju mua khaphä chirum” a sim. *(Is. 8:17-18)*

¹⁴ Mag mäig eegar chi chaainkha thünüm khuenjä wounaanta mag i chaainkha thunaawai ich Jesujä mäig eegarm khuenjö wounkhata sñeichëjim, wounjö meeg; mag ich meebarmaa mäig eegar ichta chi durr khü awi õor dajëk wai sñerrta iek theeg chukhu apääig; ajapcharan mepeerta ich garmua pödpääigma. ¹⁵ Mag Ëwandam Iewaa khaba arrjö ich Jesús maach kõit meebarmuata, jäg sñi chikham chogkha nüm khuenau amach patrón jua ögkha durraajemjö, maach dajëgbaawai okhooju ögkhaajerr khuenjä üu peerdutkha athaawai tag i ögkhaba nüsijim. ¹⁶ Mag i bëewajä ich chan angelnaan peerdu awaanta bëeba, maach mäig eegarm khuen peerdu awaanta bëejim; ajapcharan maach ūs mäg Ëwandam iek jöoi Abrán dënjo ükha nüm khuen peerdu awaanma. ¹⁷ Pari mag maach peerduajemkhanaa íchab ichta warrgarm phadnaan pöröu aajerrjö Ëwandam däi maach kõit iekhaajem khaagan, ichiita ich Jesujä

nem thumaam athee maach ich eeugpeenkha n̄um kh̄eñjö wounkhaju aai s̄ejim. Mag s̄ewai phadnaanau ñor khaibag paar nemchaain kheechjerrjö, jūrr ichta maach kõit ɻd̄raa ich th̄opibarmua maach khaibag thum chugpaa aujim. ¹⁸ Mag ichjā woun arr aawaita maachjö dau aug wauwi meperaujā irig nem khaigbam waupiju ēkhaajeejim. Mam̄ ichdēujā magum thum ɻwattarr aawai, maachdēu mag nem khaigbam waujōjoomjö aadēphum aigjā ɻu irua maach dau aug khaugwi maach khaigpeerjem, ich dēnjo magum thum pödpüpü amkhīr.

3

Jesuuta Moisés khāai ürpai sim

¹ Magua ermanonaan, paar ar Ŋwandam düipai wēnurrum kh̄eñn, ar maachta ich aar phē awaag ich chaalinkha autarr kh̄eñn, pāadē m̄ iek ūrbat: Jesucristota chadcha ich Ŋwandamaucha ich iek jaaumkhīr j̄ur auwi püitarrau. Icba ūchab ūsin warrrgar phadnaan pör aajerrjö maach kõit Ŋwandam düicha iekhaajem̄u. ɻu i gaaimua maadēu chadcharam iekta ükha n̄am. ² Ich jāg Moiseeujā Ŋwandamau ichig jajaaukham thum israelnaan d̄i aajerrjö, Jesuujā Ŋwandamau mag ichig ich iek jaaupinaa ich iek ükhaajem kh̄eñn kõit iekhaajem khapibaawaijā chadcha irua thumaa ichig jaautarrjö ajim. ³ Mam̄ agdaujö mag amachig nem jaautarr thum waujierrab mam̄, ichí Jesuuta Moisés khāaijā ürpai sim. ɻjāgwi mag chirā? Pārau khaphu n̄am, ɻbmua di ɻeuwai chi ɻeutarr wounta chi di khāaijā ürcha ig iȳu aajem. Ich jāgta

nūm īchab Jesujā Moisés dāi: Moisés sīi maachjöpai
 māig eegarm aawai iin sīi Īwandam juau. Mamū
 magba Jesuun i nawe ich mag sierraawai ichiita i
 khāai ürpai sim. ⁴ Pārau khaphū nūm, ābmua di
 ēubam aig chan būurjā di chukhum. Ich agjō sim
 īchab nem thum mug thūnūmjā; ich Īwandamauta
 nem thum waubajieb, maach wounaanjā thum,
 Moisepa. ⁵ Magua Moisejā sīi ich Īwandam chog
 arr aawai ichig jajaaukhamjöta aajeejim i òor dāi.
 Ajapcharan i phidagan, Īwandamaau mag ich òorkha
 thūnūm khūn dāi ajuuta jūrr òrag jajaau aajee-
 jim. Ma ajim i phidag. ⁶ Mamū Cristo Jesús chan
 magba, Jesuun ich Iewaa chaar ichdēu pūitarrau.
 Magtarr aawai ichdēuta maach ich Aai òorkhaju
 khūn thum peerdu auwi ichdēuta khap sim, ichig
 jaautarrjö. Maata i phidag aawai i gaaimuata
 maach mug Īwandam dēnkha nūm. Majā chad-
 cha mag i òorkha naawai parta i iek ükhaba nūm
 khaphūnaa onee irua maach ich aar phē auju
 khūirjugta ogduba wēnūrrūmūn mamū.

Īwandamau ich òorkha nūm khūn khūir meeupiju

⁷ Magua oob thāar theeg amiet, eeu pāach dāijā
 Īwandamau israelnaan dāi arrjö adukham. Magju
 khāai Īwandam iek phā sim gaai ich Īwandam Akha-
 raucha jaau simjö,

“Is pāachdēu Īwandam iek jaau nūm ūurwai ⁸ oob
 israelnaanjö thāar theeg amiet.

Òor chukag ee phūur wēnūrrāawai amau warag
 Īwandam dāita serereu nūn awi i meeukhapi
 pūijierram.

9 Cuarenta años mag õor chukag ee wënurraajewai, pãar jöoinau nem ooba aajempa amach khaigpërm khõchgau irua ich jua theeg oopiejerrjä, amau warag i jûramjö aajeejim.

10 Maguata chadcha am dëi meeukhawi, irua magjim amag:

'Pâran sîi parhooba pâachdëu ampierr am khõchgau okhoota wënurrum; mam̄ mag nãm mua nem jaau chirum chan waumapha nãmguí' a iekhajim.

11 Magta chadcha khñir machgau irua chi ich ichaaur nãm khñun chan ich aar öbeerpibamgui a iekhajim ich Êwandamau."
(Sal. 95:7-11)

12 Ermanonaan, maguata muan pâragan, "Êwandam ich iekhabarmjä chadcha nem wau sîerrum iek ükhaba nãm gaaimuapai chan oob thãar khaigba nãrrjëe amiet" a chirum, pâach mag nãm gaaimua warag Êwandamta isegam ugua.

13 Magju khääi Êwandam iek phä sim gaai jaau simjö, üu agtha dich khapeendam wawiju aai nüwe ed eepierr agdaujö pâach khapeen wawibat, pâach pekau ee nem khaigbam wau nãmuapai pâach khûgurwi warag thãar theeg am ugua.

14 Pari mag Cristo dëita khapeerkhanaa ichdëu jaautarrjö chadcha maach dëi üu apim khõsi nãm khai, magan warrcha i iek üurwai chadcharam awi ükha nãisierrtä ich mag dich thõm aar ogduba ükha wënurraju, warrcha ükhatarjö.

15 Pari magaagan, Êwandam iek gaai phä sim chaig jaau chirarrjö,

“Ís pāachdēu Êwandam iek jaaau n̄am ūurwai oob thāar theeg amiet;
oob ar israelnaanau warag Êwandam d̄ūita serereu n̄u awi i meeukhapipāitarrjō amiet”
a chirum. *(Sal. 95:7-8)*

16 ¿Pārau khaphu n̄u, Êwandamau ich iek jaaupi sim ūr n̄am āba, chijā khūnauta warag mag i meeukhapijierá? ¿Maach jōoin Egiptomua Moiseeu chawag phē arrtarr khūn amach thum khabajī? **17** ¿Chijā khūn d̄ūita Êwandam cuarenta años mag meeukha s̄lejī? Ich ichaaur arr khūn d̄ūima, amach pekau wautarr gaaimua. Mag gaaimuata mag ñor chukag eepai phuār wēnurr̄muua thum khēchjierram anaabá, amach barju arr aarjā barba. **18** Maimua īchab ¿ich makhuunag khabajī, amach khōchagpierr am khōchgau būrjā ich iek asekasba arr jūrr ich Êwandamaucha, “Cha m̄u iekha chirum iekhau pāar chan m̄achdēu pāach khīr meeupiju a chirum durrjā mua dubpibamgui” a iekhatarr? **19** Ajapcharan mag pōd barba arran, amachig Êwandamau jaautarrjā ajappai ūkhaba narr gaaimuata mag pōd barba khud jārrpai khēchjierram anaabá.

4

1 Keena, ís ewag pawiajā, ich Êwandamauchata jaautarr aawai, agtha i aar barju aai n̄am. Maguata maachjā khīr khaphu wēnurrāju aai n̄am, eeu amjō āb khāijā mag irua maach khīr meeupiju a sim aar pōd barba adukham. **2** Amag jaautarrjō maachigjā maach peerduajem

iek jaauwi nəm. Mamə amaun mag amachig jaautarrjā sīi par jügəupai ūrtarr aawai am athee chan būrjā serbiibajim aajem, ūu chi ükha narr khən dəi warag khīrjug āba am dēnjö i ipierraababa arr aawai. ³ Maach chi ükha nəm khənan, mag Ēwandamau maach ich aar phē auwi ich dəi khīr meeupiju a sim aar barju.

Mamə i ichaaaur nəm khən chan ichdēu am khīr meeupiju a jaautarr durrjā barbamgui ajim. *(Sal. 95:11)*

Mag amau i ichaaaur abamuan, amjā dubkham, ya Ēwandamau məg durr ompaawaiwe mag õor khīr meeupiju durrjā sīi wai sīerr aawai. ⁴ Mag khīr meeū nəisiewai jua üiju igwi, īchab ich Ēwandam jua üitarrjā jaauwi,

“Ēwandamau nem thənəm thum seis días nəm ee wau aaipapüiwi ag noram siete diam gaai ichjā jua üijim” a sim, “ichdēu nem ig sīerr thum waubapääiwai.” *(Gn. 2:2)*

⁵ Mag israelnaan khəd jārrpai khēchtarr khən ig-wiajā, ich Ēwandamaucha,

i ichaaaur nəm khən chan ich sim aig ich dəi jua üimkhīr dubpibaju ajim īchab ich ag iek gaaipai. *(Sal. 95:11)*

⁶ Magta nacha i iek ūrtarr khən amach jüg theeg gaaimua dubbajierram aajem. Mamə agtha ewagam khən dubju waaur nəm, i ipierraab nəm khən. ⁷ Mag i ipierraab nəm khən dubju aai nəm igwi, Moisés meetarr khur nassi pawijā David khararrau Ēwandam iek phāawai,

“Īs pāachdēu Ēwandam iek jaau nəm ūrwai oob thāar theeg amiet” a phājim. *(Sal. 95:7-8)*

Magua ichdëu jaau p̄aatarrjö, ūsweta ükhaju aai n̄am, agtha ükhaju aai n̄we. ⁸ Mam̄ mag irua iekhaju nawe, chi Moisés meetarr khur Josueu israelnaan Canaan durr wai duubwajā warre ich ūwandamau maach khīir meeupiju a sim aarchata wai doubtarr amuan, ūwandamau ūswagam khūnagjā ich aar wētju ayaa amkhīir “Ūsweta ükhaju aai n̄am agtha ükhaju aai n̄we” abakham. ⁹ Magua maadëu khaph̄u n̄am, mag ūwandamau maach khīir meeupiju a sim chan m̄aig eegarpai khaba, ya m̄ug atag ich aarcha maach phē athaawai ich jāg ichjā m̄ug durr thum waupäiwi jua üitarrjö jua üi wēnūrrajuuta jaau sim. ¹⁰ Chi mam ūwandam sim aarta ūu barbaimam wounan, chadcha tag phithurgjā auba, ich jāg m̄ug durr ompaawi ich ūwandamjā jua üitarrjö, ich mag i jua üi chitaju. ¹¹ Maguata maachin ūwandam iek jaau n̄am maachdëu ūrtarrta warag ogduba ükha n̄umua mag i d̄üicha naaimajuuta ūkhaju aai n̄am, ni ābmuajā israelnaanau ūwandam iek ükhaba arrjö aba.

¹² M̄ug ūwandam iekhan ich mag chugpaa khaugba s̄ierranaa nem jua theeg s̄ierrām, ich ūwandam iek aawai. Maguata thuthui phōpā garm magwe dee sim khāaijā nem degcha s̄iewai maach pa akhaar oonaa maach ö akhaarjā khaug aaujem. Maach khīirjugjā khogreu j̄urnaa dichdëu nem wauju dich thāar eepai wai s̄isidāmjā khaug aumaajem. ¹³ M̄ug thānām aig chan pōd iwiir ābmuajā ūwandam dau merpüiju khaba sim. Irigan nem thānām thum ich dau aig aunaata oo n̄amjō dawaa thānām. ūwandam mag maadëu nem

wau nəmjā thumaa oojem khīirpheeta maachin dūnənəid aimaju, maachdēu nem waaujerr thumaa irig meerba jawaag.

Ich Jesuuta maach kōit iekhaajem chaarkha ūsijim

¹⁴ Mamu ich jāg warrgar phadnaan pöröu õor kōit Ēwandamag jēejerrjō, īsjā agjō maach kōit iekhaajem chaar wai nūm; ajapcharan ich Ēwandam Iewaama. Ichta mawi ügthar s̄iejem, mammua maach kōit iekhaag. Maguata maachin maachdēu i iek ükha nūmta warag ogduba ükhanaa ag gaaita ubu wēnərraju aai nūm. ¹⁵ Mag ügtharmua maach kōit iekhaajemuan chadcha maach dau aug khaaugjem. Ēwandamta maach wounkha s̄ierr aawai ichdēujā khaphu sim, jāga aajē maach pekau ee burrjöö aadēphum aig. Meperau maach pekau ee burrpiju ēkhaajemjō aju ēkhaajeejim i dūjā agjō; mamu maagjerrta ich chan būrjā pekau ee burrba khitajim. ¹⁶ Maach kōit iekhaajemua mag maach dau aug khaaugjem khaphu naawai būrjā ögkhaba warag Ēwandam thumaam khun Pörkhanaa thumaam khun dūi ajapha khitumta jürju aai nūm irig jēeu nūmuu, pekau ee burrjöö aadēphum aig i iigwaijā üu irua maach dau aug khaugwi maach khaigpērmkhīr.

5

¹ Pārau khaphu nūm, maach judionaan ee phadnaan pörkhapiegjā õor eemta jür auwi chi pörkhapiejem, maguata õor kōit Ēwandamag nem inagdam ofrendakha deenaa nemchaainjā thōonaa phaamamua irig jēumkhīr, mag

jëeubaawai Ëwandamag am chig am ugua. ² Mamu mag phadjä ïchab maachjö pekau põm khitaawai, pekau ee buburrsõm khuunjä dau aug khaug paraa aju aai sim. ³ Mag ichjä ïchab maachjöpai shewai, ich jäg õor kõit nemchaain khuchnaa Ëwandamag am chig am ugua am kõit jëeujemjö, ich kõitjä jëeuju aai sim. ⁴ Pârav khaphu num, ãbmuajä põd ichdëupai, “Muuta chi pörkhaju” awi ichta phadnaan põr khaba aajem. Phadnaan pörön ich Ëwandamauta jur aaujem, ich jäg ichdëuta nacharam phad Aarón aajerr jur autarrjö. ⁵ Ich jägt aajim Cristojä: Irua ichdëuta, “Muuta phadnaan pörkhaju” abajim. Magju khuai ich Ëwandamauta irig,

“Pu mu Iewaa aawai puchta thumaam khuun
Pörkha shsim thumaam khuunag khap api
chirum” aajim. *(Sal. 2:7)*

⁶ Maimua mag warre ichta chi Pörkhapibarm ig-wiajä, ich Ëwandamaupai ich iek phã sim gaai agjö, “Puun ich jäg Melquisedec phadkha sherrarrjö ich mag Phadkha chitum iekhau” aajim. *(Sal. 110:4)*

⁷ Cristo agtha muig eegar khuraawai üu ich meem iekcha meepiba aag juu theeg simug jëeu simua nem theeg ijëjëbkham düi bïe jöchkhumuata jëeu khurajim aajem; ajapcharan ich Ayag jëeu khumuama. Mamu mag ich Ayau khusimjö i ipierraam am khuchgauta ichig jëeutarr aawai üu Jöoirau i iek ükhajim, deeu i phiriu athamua. ⁸ Mag Cristo Ëwandam Iewaa ãba, chadcha aphuu meebarmuata warag ich Aai ipierraam aa khaugjim. ⁹ Mamu agjö mag meebarmuua ichta

Íchab thumaam khuun Pörkhanaa am kõit iekhaju aai sísiewaita Íchab thum ich ipierraa num khuunjä ùu ügthar öbérpiejemka sísijim. ¹⁰ Magta chadcha Êwandamau, warr Melquisedec phadkha síerrjö, ich Iewaata Phad chaar khapijim ügthar, thumaam khuun kõit iekhaajem.

Êwandam iek ükha num anarrta i iseg num khuun

¹¹ Cha muhchdeu jaau chirum iekhan párag jaauju póoma agtha wai chirum; mamu párau khaugmaphamjö naawai muugwaiweran jaauju phithur sim. ¹² Párau nawe Cristo iek ûurjem khuun aawai ya muugwai júrr páach khapeenagta jaau khaauga aju aai num. Mamu magba jág Êwandam iek athee agtha dau meraamjö naawai páragan deeu chaainagamjö merag chukhumdamta nacha jaauju aai chirum. Párau khaphum, chaainagjä nacha jüdchödam appai dee nuu awi ewag paawaita jöoin düi âba nem parhooba khoo khaugpiejem. Ich agjöta sim Íchab Êwandam iek jaau numjä. ¹³ Magua mag maach chi jöoi chirumta chaainag jaaujempai khaphu chirumn, magan agtha chaai jüdchö ikhôrroo khitumjöta sim, nem khaigbamjä khaugba ni ûuumjä khaugba síewai. ¹⁴ Mamu magarrau jág chi jöoin nem parhooba khoojem khuunjö, khani ùu sí wa khani ùu khaba sí a khaphu simuan chad Êwandam iek phithurm ichig jaauwaijä ùu ajapha khaphu aju, ag nawejä ichig jaautarr ee nurrmuata magumjä khaug aumaajeewai.

6

¹ Keena, maguata maachin warag naagtä wët

ahaug maju, warag i iek khaugmamua ag gaaita jöoinpaag. Mamu magaag chan Cristo iek jaau num ūurwai nacha maachdeu khaugtarrpaita khaphu wenrraju abam. Jäg sii:

dichdeu nem khaigbam waaujerr isegwi

Êwandamag chugpaapi jeeu nampai khaba,

dichdeu Êwandamau maach peerduajem iek ükha nampaija khaba,

² dich pör choopi jaau nampaija khaba,

dich khapeen pör ür juu ausunaa Êwandamag jeeu nampaija khaba,

mug atag maach iiu phiidutkhaju jaau nampaija khaba,

maimua Êwandamau maach i agkhaju jaau nampaija ükha wenrraju abam.

³ Magum thum üuma chadcha. Mamu magum iekpaita dich iphithur phurba jajaau aju khai, tagam nem agjö ich Êwandamau maachig khaug-pim khosi simta parrag jaau ig chirum. Magum iek ükhaag paragja ich Êwandamau khirjug deekhiin üu akham. Maiguin chad warag i iek khaugmamua ag gaaita jöoinpagkhaju.

⁴ Mamu ar maach peerduajem iek ūrwi, Êwandamau ich Iewaa maach peerduajem khamkhir püitarrja khaugwi, Êwandam Akharau õrag nem ajapha waapi sim aig ich paarmua düi wauwi, ⁵ maimua mug Êwandam iek jaau nampaija ich jüguucha ūrnaa ich daúacha ich Êwandam Akharau nem khir pogkhe waapi sim ootarrta,

⁶ üwaai ewag mawi warre Êwandam iseg simug chan parta deeu Êwandam iek ükhapi awaag

ēkhaju. Mag sim aig ükhaba khabahab, magum gaaimua pakuls gaai i meerphötarr khun dënjo ichdëujä ich paarmua Ēwandam Iewaata thumaam khunag isegpi jaaunaa parhoobam khunjö i wau iekhapi simjö siewai. ⁷⁻⁸ Magum wounaan jēb khaigbamjöta nūm. Nemjir ajapha öbërmkhür par Ēwandamau ag ür noseg pöm chëpipikhamjä ag gaaai nem jirwai sii phük appaita öbérbaadëphum; ich jägta nūm ar Ēwandam iek ürtarrjä ükhabam khunjä. Jägum khunan, jäg phükjä sii äbamug päardunaal örpääijemjö, ya sii Ēwandam juu machag äwatjupaita nūm. Mamu magba ar Ēwandam iek ürwi thäraucha ükha nūm khunan jēb ajaphamjöta nūm. Magum khun dui Ēwandamaajä üu aajem.

Khan khürju nūm gaaimua maach Ēwandam dui ubu nu

⁹ Ermanonaan, mua mag chadcha õrau Ēwandam iek ūr nūm äba i iseg nūm a chirab mamu, mua khaphu chirum, pāar chan magba nūm. Pāar ya peerduwi nem ajaphamta waaujeewai mag jēb ajaphamjöta nūm. ¹⁰ Ēwandamau thumaam khun dui nem agchata waaujeewai pārau Ēwandam khōsi nūm gaaimua pāach ermanonaan juag oojemjä irua par sii ich jäg okhoopibam. ¹¹ Muan ich jägta pārag pāach ermanonaan pāach dënjo ükha nūm khundam daupii wēnurrapim khōsi chirum, ich jäg pāachdëu am dui nūmjö, mag wēnurrum gaaimua pāach i dui naaimaawai Ēwandamau pāachig deeju khürju nūmjä ich ag ee chadcha pāachdëu khürju nūmjö öbërmkhür. ¹² Nem ajapha wawaag chan oob khusükhamiet. Magju

khääi maach jöoin ötarr khüunau aajerrjö warag ükhanaat a chirum. Amau ogduba ükha durruu aajerr jürr Êwandamau warrgarwe amachig deeju aajerrjä ya amach juu ee wai nüm, ya ich dëichata wénurraawai.

¹³ Êwandamau jöoi Abrán khararrag chaai paarpapiju jaauwai, ich iekhabarmjä sëukhaba ni tag ich khääi ürpaimjä chukhu sïerraawai, ichdëupai ich thönaa, ¹⁴ “Mu cha iekha chirum iekhau mua pu dërrcha eeg oowi mug atag paawai pu chaain ewagam khüunjä khapaana apijugui” ajim aajem irig. ¹⁵ Magbaawai chadcha Êwandamau ichig jaautarrjö aju khap, jöoi Abranau nu khitum ee Êwandamau irig ichdëu jaautarrjö uu chaaidam i uuirag oodeepiwi ag gaaimua chadcha jöoi chaain ewagam khüun khapaana thünüsijim, i meetarr khur. ¹⁶ Maach mug eegarm khüunau juraawain maach khääijä ürpai sim igwiata juraajem, ajapcharan Êwandam igwiama. Mag juraanaata nem magju abarm chan tag sii dich iphithur ijëjëb nuujä aba, chadcha dich iekhatarrjöta aajem. ¹⁷ Magta Êwandamaujä i iekhatarran chadcharau a khap apieg, mag juraamamuata Abranagjä iekhajim aajem, maagwai ich chaain ewagam khüunaujä chadcha Êwandamau amach düi magju khap amkhii. Mag sim aig irua ich iekha simjä chadcha ich mag aju a sim ajim anaabá. ¹⁸ Magta Êwandamau juraanaa õor düi iek deejem ürwi, chadcha i sëu chukhu sïerrum khaphu nüm gaaimuata ïs ewagjä maach peerdu aumkhii. Êwandam jür nüm khüunaun khaphu aajem, chadcha irua maach peerdu auju. Mag

gaaaimua i aar naaimaju khīirjugta wai nūm, ichdēu maach phē auju jaau simjō aju khaphā naawai. **19-20** Mag āba Ēwandam aar naaimaju khīirjugta wai nūmūn, magan ich jāg barco ich anclaaū ūrrpiba wai wējōm aig phūasaujā bāyeu arrba aajemjō, maach akhaarjā Ēwandam gaaichata pur wējōmjō sim. Mag Ēwandam dāi maach mag nūmūn maach Pör Jesūs gaaimuau, ichta ich jāg phadnaan pörōu Aai i jēeujem ee put parrg ēu wējorr ēugar añopierr biek ābpai duubjerrjō maach na ügthar mawi sim aawai. Mammuata maach kōit ich Aai dāi iekhaag ich mag Phadkha sīerrūm, ich jāg warr Melquisedec phadkha sīerrarrjō.

7

Melquisedec phadkha sīerrarrjō Jesuuta ich mag Phadkha sīerrūm

1 Mag maach Pör Jesucristo Melquisedecjō sim a chirūmūn māgau: Maach jōoin Abrán khararr agtha ūu pūrba khitūm jaar, Melquisedecta phöbör Salem anām eem rey anaa īchab phadkha sīejim aajem, ich Ēwandam cha ügthaa phuu nūmua phadkhapitarr. Mag jaar biek āb jōoi Abrán reinaan dāi wērbāwi ich garmua reinaan pōdpūiwi urum ee, chi Melquisedec i khīrphee mawi āba thēubaimam aig, i bendiciemamua irig, “Īsmua atag ūu pā Ēwandamau eeg oo wai chitaju” ajim anaabá chi Abranag. **2** Magbaawai Abranau mag reinaan dāi wērbāwi ichdēu am pōdpūiwi, am juagam nem phē urarr eem chi décima parte deejim aajem chi rey Melquisedeeg. Mag rey thēr Melquisedec aawai, “thumaam khūn dāi agcha

nem waaujem rey” aawaiu. Mag chi phöbör thär Salem aawai, maach meúan “khōinaa” a simu. Mag “khōinaa” anum phöbör eeta reikha síerr aawai chi Melquisedec igwia õrau “õor khōinaa phe wai síejem rey” aajeejim. ³ Ěwandam iek pha sim gaai büurjä jaauba sim, khai aji i aai wa khai aji i äd, büurjä am jöoinjä jaauba sim. Agjö büurjä i thaabatarrjä jaauba, ni i meetarrjä jaauba sim. Ajapcharan mag phaden peer Ěwandam Iewaa Cristo düi agjöota sim; maguata ichjä Cristojö ich magta phadkha sírrajim.

⁴ Pāadë ürbat jäga síeji Melquisedec: Í chan síi parhoobam phad khabajim. Mag num däi īchab chi Melquisedecta jöoi Abrán khääijä ürpai síerr aawai chi Abranau, ichjä chi thethem arr äba, mag reinaan däi werbuwi ichdeu gan aumarr eemjä irig chi décima parte deeb khaba deejim aajem. ⁵ Pārau khaphu num, Moiseeu ley pha puarr gaai jaauwai, Levinaanta phadnaankha num khuunaun, tagam khuun amach khapeen israelnaan thum jöoi Abrán chaain ewagam khuunkha num gaaimua wir aig amach khodnaan äba, ichiita amau nem wai num eem chi décima parte amag jéeub khaba jéeuju aai naajim aajem. ⁶ Mamu chi Melquisedec Levinaan thär eem khaba arr aawai chadcha Moiseeu jaautarrjö ich paatem chi décima parte jéeuju khaba síejim jöoi Abranag. Mag phadkha síerrjä Levinaan khaba síejieb mamu, ichiita Abranag jéeubaawai jooirau deejim aajem ich den eem chi décima parte. Mag Melquisedeeu i bendiciewai, ya Ěwandamau ag nawe ich bendicietarr äba, Abranau

uduraa deeu ich bendiciepijim anaabá. ⁷ Maadëu khaphu nám, chi ich garmua warm bendicii simta chi bendición au sim khääijä ürpai sim. Am mag narr aig, ¿khaíu mag Melquisedecta Abrán khääijä jua eegpai siejim abarju? ⁸ Chadcha maig eegar chi décima parte jeeujem khüunan īchab maachjö dajékhü deetarr khünnau; mamu Ëwandam iek chi phäm gaai Melquisedec jaau simuñ, chi iwamta jaau sim, bürjä meejimjä aba. ⁹ Mag Abranau Melquisedeeg chi décima parte phaagwai ewag pawi Levinaan khaju khüun agtha thaababa naajieb mamu, ya warre am kōitpata phagbapäimjö ajim. Magua īs ewag pawi oowaijä amach paarmua chi décima parte jeeuju khüunaupata warre Melquisedeeg phagierram aju aai nám, am tathöoyau am kōit phagtarr aawai. ¹⁰ Chadcha mag Melquisedeeu Abrán khüirphee mawi i bendiciewai chan agtha chi Levinaan ābjä chukhu ajieb mamu, ichí ich gaaimuata ewag pawiajä makhuñ Levinaan paarpaju ajim. Magta, ich Melquisedecta chi Abrán khääijä ürpai sierr aawai ichta īchab Levinaan khääijä ürpai öbér sim.

¹¹ Ya ag khur ewag nassi pawi Ëwandamau Moiseeg ley deewiata chi Levinaanjä phadnaankha nūsijim. Chi Levinaan eem phadkha narr khüun, nacharam phad Aarón khararr ag chaain ewagam khüun ajim. Mamu makhuñ phadnaanau mag ley gaai jaau sim hürkha nám khüun ajaug paajerr akhiin, Ëwandamau deeum phad ich Iewaa makhuñ khääijä ajapcharam püibakham. Mag irua püitarr chan Aaronjö khaba, ag khääijä

ajapcha Melquisedecjomta püijim; ma ich Jesucristo ajim. ¹²⁻¹³ Mam^h Ēwandum iek phā sim gaai jaauwai, mag phad iiur, Cristo, Levinaan khod khaba Judanaan eemta öbörju atarr aawai, chadcha ich magta ajim, mag Judanaan eem chan phad ãbjā öbörba aajerrta. Mag Cristo phadkhabaadeewai Levinaan eem phadnaan tag serbiiba aphöbaadëjim. Magbaadëm düi īchab Cristoou iek iiur jaaubaadeewai mag ley warrgarm phadnaanau ṫurkhapiejerrjā tag maadëu nem igba aadëjim. ¹⁴ Mag phadnaan khapiewaijā, mag Judá chaain ewagam khūnag chan phadnaan khaju aai nūmjā aba arr aawai, maadëu khaphū nūm, ãba maach Pör Jesucristo ich appaita Judanaan eem phadkha öbörjim.

¹⁵⁻¹⁶ Mag phad iiur Ēwandamau maach athee püitarrjā sīi mag ley nachgarm gaai jaau sīerrjō khaba, Melquisedecjō Levinaan khod khaba simta bëetarr aawai, merag chukhu sim, chadcha magbarm aig mag ich pierrumua warre chi phadnaanau waaujerr phidagjā ya tag wauju khaba aadëm düi chi leijā tag sīi warramjō khaba sīsim. Irua chadcha cambieju aai sīejim, í mag makħūnjo khūchpai phadkhawi meeg athee khaba ich mag meejā meeба phadkha sīerraagta bëetarr aawai. ¹⁷ Í mag ichta ich mag phadkha sīrraju igwi, Ēwandamau irig,

“Pūn ich jāg Melquisedec phadkha sīerrarrjō, ich mag phadkha chitūm iekhau” ajim. (*Sal. 110:4*)

¹⁸ Chadcha magta Moiseeu ley deetarr gaai phadnaan khapiju jaau sim leijā warre Ēwandamau

chaaur auslubarmjö ajim, õor peerdu awaagjä serbiiba sïerr aawai. ¹⁹ Mag leiu pöd õor äbjä Ëwandam na ajaug paa auba aajeejim. Mamu ya ïs Cristo maach kõit iekhaajem chaar wai nüm gaaimua maadëu khaphu nüm, ya ïs chan tag warramjö khaba sim; ïsin Ëwandamau maach ich aar öbérju ayaa apinaa maach dakhata sïejem.

²⁰ Mag Moiseeu ley phä pharr gaai jaau simjö Levinaan phad khapiewai chan Ëwandamau büürjä juraa iekhaba, sii am aajä phadnaan arr aawaita ich mag phad khapiejeejim. ²¹ Mamu Ëwandamau maach Pör Cristoog phad khapiewai chan magba, ichdëuchata ich thö iekhamamua Cristo igwi,

“Puuun ich jäg phadkha chitum iekhau” ajim.

“Machdëuta mag juraanaa iekha chiraawai nas-pawiajä mu mag iekhabajim abam” ajim
Ëwandamau. *(Sal. 110:4)*

²² Mag Jesuuta ich mag maach kõit iekhaajem phadkha sïsierr aigmua, ichdëuta chadcha khap apiejem, ïs Ëwandamau maach däi iek dee simta nacharam ley Moiseeg deetarr khääijä ajapcha sim, mug iek iiuriuta Ëwandam dau na maach ajaug paapäaijeewai. ²³ Mag agtha Jesús bëeba aawain phadnaan khapanta iigjeejim, äb meebaarëm jürr deeumua ag phidag aumaag. ²⁴ Mamu mag phad iiur Jesús chan meejä meebla ich mag sïerraawai, mag i meeblaawai äbmuajä i phidag auwi jürr maach kõit jëeujujä abam. ²⁵ Maguata ich gaaimua Ëwandam jür nüm khüunan, irua peerdu aub khaba peerdu auwi ich mag ich dënkhä wai sïsiejem. Mag ichjä ich mag iu sïerraawai ich iek ükha nüm khüun

kõitjā ich mag ichdēuta Ņwandamag jēeu nərraju.

26 Magua ichta chadcha maachdēu ig narr phad khabahab, maach kōit iekhaajem chaar. Ich chan nacharam khūnjo khaba aawai būrjā pekau chukhu khitum; khaibagjā chukhu, ni būrjā chikham khaigba ajöjöopaijā khaba, maachjō pekau pömkham khūn eemjā khaba sim. Mag s̄lewai ichta nem thum ügtharm magwe th̄n̄am khāaijā ürpai apijim Ņwandamau, ich d̄ui āba. **27** Magba aawai i bēeju na phadnaan th̄narr khūunaun ed eepierr nemchaain khēchnaa nacha amach pekau kōit jēeuwiata jūrr õor pekau kōitjā jēeujeejim. Mamu Jesuu chan amjō khaba aawai, nemchaainjā khēkhēch aba, ichta biek ābpai uduraa õor pekau kōit ich th̄oopijim. Mag biek ābpai ichta th̄oopitarrau ya tag õor pekau kōit nemchaain th̄ooju khaba aadējim. **28** Warran Moiseeu ley phā p̄uarr gaai jaaau simjō phadnaan khapieg j̄ur aauwaijā maachjō pekau pōm khithēe arr khūunta j̄ur aaujeejim. Mamu mag ley jōoi deetarr khur nassi pawi Ņwandamau ichdēupai ich gaai juraanaa ich Iewaa būrjā pekau chukhu khitumta thumaam khūn Pörkhapinnaa maach kōit iekhaajem khapitarran, mug atag pawiajā ichta phad chi ajapcharamkha sierrumua dajēgjā dajēgba ich mag maach kōit iekhamkhīir ajim.

8

Ņwandamau ich Chaai p̄ibarmuata iek iiur deetarr

1 Mua pārag ajapcha khap apim khōsi chirumān māgau: Chadcha Cristo thumaam khūn khāaijā

ürpaina maach kõit iekhaajemta ügthar Êwandam düi ãba chi Pörkha i juachaar gar jup sim. ² Muig eegar phadnaan pöröu Aai i jëeujem deg aajerrjö, ichta ügthar Êwandamag jëeujem eejä chi Pörkhanaa maach thumaam khun kõit iekhaajemkha sim. Mag ügtharm Aai i jëeujem di chan muig eegarmjö sii õrau ëutarr khaba, ich Êwandam juau.

³ Ich jääg phadnaan pöröujä Êwandamag nem inagdam deenaa nemchaain khéchnaa õor kõit Êwandamag jëeumkhirta jür aaujeewai, Jesucristooujä ïchab am dënjo Êwandamag nem inag deeju aai siejim, mag phadkhanaa maach kõit iekhaajem khaag. Maagjerr aawai iruajä chadcha deejim; mamu irua ichpaita nem inagdamjö deejim. ⁴ Í agtha maach ee muig eegarta sim akhiin, mag phadjä khaba sïekham. ¿Jägwí? Moiseeu ley deetarr gaai jaau simjö ya Êwandamag nem inagdam deenaa nemchaainjä khéchnaa irig jëeujem phadnaan khapan thënaawaima. ⁵ Êwandamau Moiseeg muig eegarmua ichig jëeumkhir di ëupi jaauwaijä irig, “Ajapha oonaa Sinaí durrsi gaai mächdëu pachig ügtharm di oopitarrjöota üubá” ajim anum. Magtarr aawai mag phadnaanau muig eegarmua õor kõit nem wau durrumjä sii ich Jesuu ügthar Êwandamag jëeujem degcha wau simjö ajuuta ëkha durrum, mamu pöd agjöcha wauba nüm. ⁶ Magua, Jesuuta ügtharmua maach kõit iekhaajeewai irua nem wau simta muig eegarm phadnaanau õor kõit nem wau nüm khääijä ajapcha sim. Maguata ïchab mag ichdëu maach kõit nem wau sim gaaimua

 u  sin ich  wandam aarcha barju aai api sim. Ajapcharan ich Jes s gaaimua  wandamaau  or d i iek deetarrta nawe Moisés d i iekhawi ley deetarr kh aij  ajapcha sim, mag gaaimuata  u  wandamaau maach peerdu aaujeewai.

⁷ Mag nacha  wandamaau maach j oin d i iek deewi ley deetarrta ajapcha amuan, ewag pawiaj  tag irua ich garmua deeu  or d i iek deebakham. ⁸ Mam  ichd u oowai  rau p d amach iekhatarrj  mag ley  urkha auba ni chi le uj  ichd u kh simj   or ajaug paa auba s err aawai, ich  wandamaupai magjim an m:

“J g s i awi mua  waai m ch garmua deeu Israel durr n m kh un d i iek deewi Jud  durr n m kh un d iij  iek deejugui” ajim an m; “ajapcharan israelnaan amach thumaam kh un atheema.

⁹ Mag mua deeu am d i iek deebarm chan Egiptomua m chd u am wai  b rtarr khur maach iekhatarrj  khaba aph baadeewai m chd u am isegtarrij  tag am isegbamgui” ajim an m ich  wandamaau.

¹⁰ “Deeu mua israelnaan d i iek deebarm n mugta ajugui” ajim an m:

“M chd u am d i iek deebarm n mua warre am th ar ee ph  s ubarmj ta ajugui” ajim an m “m ch ipierraa am kh si ipierraa amkh ir.

M chta am  wandamkha chirsiewai amach j rr m   orkha n isisiju.

¹¹ Magbarm n thum chaain b r mdamaupa m  khakhapd  th nisiju aawai tag dich d 

ãbam eem khuunagjä jaauba, ni dich khod-naanagjä mu iek jajaau abaju, tag magju igba aphöbaadëju aawai.

¹² Am mag nusim aig ïchab amau mu dau na nem khaigbam waaujerrjä muchdëu chug-paapäiju.

Mag chugpaabapüim chan mua tag magum iekjä igba, warre ich mag khiir okhoopüiju” ajim aajem ich Êwandamau. *(Jr. 31:31-34)*

¹³ Mag Êwandamau iek iiur deeju a iekha siierr aiguin, ya chi nacharam tag serbiiba aadeewai jûrr iek iiurta siiju jaau sim ajim. Maadëu khaphu num, nem inagta ya jöoiraanaa serbiiba aadëmun sii barpüijupaita sim. Ich agjöta abajieb Moiseeg ley deetarrjä.

9

Warrgarm phadnaanau aajerr chan ïs Cristoou maach kõit aajem düi barba sim

¹ Mag Êwandamau nacha maach jöoin düi iek deewai jaautarrjö Aai i jëeujem di ëutarran, sii ich muig eegarm dipaaupai ëu siiejim aajem. Mamu magumjä, ag ee parhooba aju khaba, ich Êwandamau jaau wai siiejim anaabá, jäga õrau ichig jëeju khap amkhiir. ² Mag di mugta ëu siiejim aajem: Di ãbpai simta, ag ee thuram numí thuurkha siiejim aajem. Nacharam, “Lugar Santo” a thär siiejim anaabá; maigpain phadnaan parhooba dubju aai naajim aajem. Mag ee lámpara ausiiujem düi Êwandam athee pan ausiiujem mesjä siiejim aajem. ³ Maimua ãbakhai agjö ich ag gaaipai ëugar thuur sim “Lugar Santísmo” a thär siiejim

aajem. Mag een ãba chi phadnaan pörkha sim appaita año gaai biek ãbpai duubjeejim anaabá.

⁴ Mag dub nûm aig sîejim aajem, incienso phaag khûrr phîr dën nasâdjö ügthaa wau sim; maimua ierr sîejim aajem īchab, baaudi phîr dën. Mag baaudi, Ēwandamau mag maach jöoin dûi iek deewai ich iek phâ deetarr ag ãkhaajem baaudi ajim aajem. Chi baaudeg “maná” anûmjâ sîejim aajem, jarr pör agjö phîr dën sim ee. Mag tag naajim aajem ag ee: Aarón khararrau bordón jua ee wai nûrrajerr, biek ãb õrrduwi sûrkhatarr; maimua Ēwandamau Moiseeg ley mokdau gaai phâ deetarrjâ agjö. ⁵ Mag ee nem thûnûm baaudi ürta ich Ēwandam sîejeejim anaawai, mag ürta īchab querubinnaan numí naajeejim aajem, ich paraa ich ãdëkkhér irig jëeu nûmjö waukha sim; ajapcharan angelnaanma. Mag agdaujö khûrcha ag ür dûnûutkha naawaita amach ichiu chi baaudi börr wai nûmjö naajeejim anaabá. Maigta bëewi phadnaan pöröu mag biek ãbpai año gaai mag baaudi ür nemchaain bagau jîphémamua Ēwandamag jëeujeejim anaabá, õor pekau kôit. Magum jaauju pöoma wai chirab mamû, magum jawaagta mug ësap phâba chiraawai magdampaита jaau chirum.

⁶ Mag sim aawai mag “Lugar Santo” anûm eepain nemchaain khêchnaa phadnaan üiba dudub aajeejim aajem, Ēwandamag õor pekau kôit jëwaag. ⁷ Mamû ag ëugar mag “Lugar Santísmo” anûm gar chan phadnaan awijâ pôd parhoobam khûn dubba, ãba am pör appaita año gaai biek ãbpai duubjeejim anûm. Mag duubwaijâ ich juu

par khaba, nemchaain bag däita duubjeejim anum, ich kõit jëeuwi khar õrau amachdëu nem wau nümjä khaugba nüm gaaimua pekau ee burr nüm khüun kõitpa jëeumamua mag baaudi ür chi nemchaain bagau jipheeg. ⁸ Mag sim aig, ïs Ņwandam Akharau jaauwai, mag phadnaan dudub aajerr aigta agtha Ņwandamag jëeu nüwe chan Lugar Santísmo gar dubaag put parrg ëu wëjorr agtha weeuðaba sïerr aawai, pöd parhoobam khüun Ņwandam aarcha dubju khaba naajim a simu. ⁹ Magta mag ley Moiseeu jaau þuarr gayamjö sii Ņwandamag nem inagdam deenaa irig jëeujeejim aajem. Mamu ïs maadëu khaphu nüm, mag nemchaain khëchnaa jëeu nümuapai pöd mag chi jëeu durrum khüun thäar ajaug paa auba aajeejim Ņwandam dau na. ¹⁰ Ðjägwi? Agtha mag ley serbiiba apüyaag Cristoou iek iiur aibëeba sïerr aawaima; magna Ichab amach ley gaai jaau simjö sii nem parhoob khöba nüm däi nem parhoobajä döbanaa tagam nem mag leiu waupiba jaau sim uurkha nüm gaaimuapaita amach ajaug paa auju ëkhaajerr aawaima.

¹¹ Mamu ïs chan ya mag ley gaai jaau sim wauba, ya ich Cristocha bëewi ïsin ichta ügtharmua maach kõit iekhaajem chaarkha sïsiewai, ichdëuta chadcha õor dëijä ajapha aadëm, Ņwandamau warrgar õor däi aju jaaujerrjö. ïs mag maach kõit i iekhaajem di chan mëig eegar Aai i jëeujem di khür khaba, ag khääijä ajapchata sim. Mag di chan eegarm khüunau ëutarr khaba, ich Ņwandam juau. ¹² Mag õrau ëutarr khaba sim eeta Cristo sim. Mamu ïs chan ya tag mag chib bagta Ņwandamag deeg

khaba, ni phak emkhöi bagjā khaba, ich bagchata deejim. Mamu majā mag warm khunau aajer-rjö biek khapan khaba, biek äbpai magbarmua tag deeum bagjā igaibaa aagta mag ich bagta deebarm. Magbarmuata ya maach peerdu aum iek peerdu atham. ¹³ Iin chadcha mag amau chib bag phak emkhöi bag düi aunaa, īchab mag phak uuidam phaatarr khurr mephörrag pa simjā dö ee waauréunaa, leiu jaau sim chaaur waubarm gaaimua ēwandamag jēeujujā khaba sii ãr s̄isim anum ûr jipheewajā, ürpain uu chadcha ajaug paa n̄umjō aajem, deeu ēwandamag jēeuju ayaa apieg. ¹⁴ Mag nemchaain bagaupai deeu ēwandamag jēeuju ayaa apiejerr khai, magan Cristo bag chará ag khääijā ürcha juu theeg sim, maach thāarpa ēwandam dau na ajaug paapäaig. Pari magaagan, Cristo meejā meeba ich mag s̄ierrumta wounag pawi ichdëupai ichta nemchaai chi ajapcharam-damjö udraa ich thöopijim maach kõit. Magtarr aawai i bagauta dich khüirjug khaibag gaaimua maach okhoopijöjomjā warre chugpaapäajem, ãba ēwandam chadcha ich mag iiu s̄ierrumugta jēeu wénurramkhüir.

¹⁵ Mag ich Jesucristo bag ärtarrauta maach khaibagjā thum chugpaajeewai ichta maach khaigpeerjemkha s̄ierrum, ēwandam düi ajapha n̄uisimkhüir. Ichdëu maach kõit mag sim aigta ēwandamau õor düi iek deewai maach khaibagjā chugpaanaa maach peerdu auwi ich aarcha phë auju atarrjā chadcha ich ag ee öber sim. Magtarr aawai mag ich thöopibarmuata warr mag ley jöoi gaai jaau simjö nem waaujerr khun

pekaujā chugpaawi īchab ewag pawi maach ich Ēwandamau jär aumam khuun dēnjā chugpaajim, magbaawai ich Ēwandamau nawe deeju jaau wai sīerrjō chadcha ich düicha ãba wēnarrumua ich juagam nemjā ich mag jüa n̄uisimkhīir. [16-17](#) Mag Jesuu ich thōopibarmuata Ēwandamau ich iekhatarr chadcha ag ee öbérpi sim a chirman mugta sim: Örau khar amach meeju nawe ēsap gaai phā sīuijem, ich meebaadeewai ich nem dūi jāga aju aai nu a khap amkhīir. Mamu mag thum ēsap gaaai jaau sīubarmjā chi phātarr woun meebam aig chan būrjā mag ēsap gayam iek baleeba aajem. Maimua ya meebaadeen chad mag ēsapta nem iek theeg aadeejem. Maguata mag ēsap gaaai jaau simjö aagan, ichiita chi phātarr woun chadcha meebaadeeta ichdēu phā puatarrjō i juagam nem jigju khai jiigjem. [18](#) Maguata nacha Ēwandamau õor dūi iek deetarr iek theeg apiegjā, īchab nemchaaindam khēch num aig am bagdam är n̄umuata mag ley iek theeg apijim. [19](#) Mamu mag Ēwandamau amach dūi iek deetarr iek khap apieg, Moiseeu thumaam khuunag ūrmkhīir thürjim aajem, ag gaai ich Ēwandamaucha amachig nem waipi jaau sim thumaam khuunag khakhapdö amkhīir. Magnaa landam oveja khaar dēn phurii khitm dūi isopo piu ãba buur aujim aajem. Magnaa mag phak bag chīb bag dūi dō ee waaurēu sim ee thunaa, mag Ēwandamau amach dūi iek deetarr phā sim ag libro ür jīphēnaa, īchab õor ürjā thumaam khuun ür jīphēmajim anaabá. [20](#) Magnaa ich Moiseepai, “Mua mug bagau pāar

ür mug jiphë chirum aig, Ņwandamau ich garmua maach dëi iek deebarmta jaau chirumgui” ajim anum. “Mag maach dëi iek dee sim chadcha ich iekta wounjö iek theeg apiegt a mua mug chirumgui” ajim anum, “Ismua atagan ag gaai waapi jaau simjöta aju aai nüm a khap apiegt.”

²¹ Mamä magpajä khaba ich Moiseeupai mag nemchaain khëchnaa jëeujerr aigjä, dijä thum bagau jiphëpüwi ag eem chi phadnaan juu choogjem nemjä thumaa ich ag bagau jiphëpüijim anaabá. ²² Ajapcharan mag ley jöoi gaai jaau sim oowai, Ņwandamag jëeuwain peer nem thñum thumta bagau jipheejeejim anaabá, chi jëeuju khñunpa, Ņwandamag jëeuju ayaa amkhñir. Maguata bag ãrba chan pöd pekau chugpaa auba aajeejim aajem.

Cristo meetarr gaaimuata õor pekau chugpaa aajem

²³ Mag, sii ügthar Ņwandam khñircha Jesuu maach kõit iekhaajemjöta aju ëkha durrarr aawai ichita amau mag nemchaain khëchnaa ag bagauta Ņwandamag jëeuju aai naajim. Mamä ügthar chan mag mug eegarmjö sii nemchaain bagpai khaba ag khääijä ajapcharamta ig sñejim. ²⁴ ¿Jägwi? Cristoou sii õrau di äutarr eepai dubba, warre Ņwandam dëi khñircha maach kõit iekhaag ügtharchata dubtarr aawaima. Mug eegarm khñunau nem waaujerran sii ügthar jäga sñerrá a jaau nüm dën chi sëudampai ajim. ²⁵ Mug eegarin añopierr phadnaan pör Aai i jëeujem deg nemchaain bag dëita duubjeejim aajem, õor pekau kõit jëwaag. Mamä Cristoou chan am dënjo khaba

aawai biek ābpai ich bagchata maach kōit ārpijim. Mag biek ābpaita ich thōopitarr aawai am dubwi öbēbēr aajerrjō khaba, biek ābpai ügtharjā öbērwi ich mam sīerrūm. ²⁶ Maataa, mag biek ābpai ich thōopibarmua nemchaain bag dēnjō pōd ñor pekau chugpaa auba arr amuan chad, phadnaanau biek khapan nemchaain kheechjerrjō m̄ig jēb gaai ñor n̄isierr aigmua agjō biek khapan ñor pekau paar ich thōopienjā udkh̄rrkhakha aajeekham. Pari magba ūsta ya Cristo udthurwi biek ābpai warrgarm kh̄un kōitpa ich thōopibarm. Mag ich thōopibarmuata mag nemchaain kheechjerr tiempojā öpüwi ya jūrr ñor peerduju ayaam jaar khabapüim. ²⁷ Maadēu khaphu nūm, maach cha khithéem kh̄un thum biek ābpaita meejem, maimua m̄ug atag Ÿwandamau maach i agkham edta ichdēuta maachig maach jāga wēnurrajī a jaauju. ²⁸ Ich jāgta ūchab ich Cristojā biek ābpai ich thōopijim chikhamnaan pekau kōit, mag biek ābpai arrau warre thumaam kh̄un pekau chugpaa auju ayaapäaig. Mamū í deeu bēeju; mag urum chan ya tag pekau chugpaag deeu ich thōopieg khaba, ich bēejukhamjā chadcha i bēepim khōsi ich n̄a naajerr kh̄un phē awaanta urum.

10

¹ Ÿwandamau Moiseeg ley deetarr gaai nem waupijaau sīerrjō nem wau narran, sīi ökhar ewag paawai ichdēuta maach dūi nem ajapcha wauju dēn chi khūgurpai arr aawai, ich agjōcha khaba sīejim. Maguata chi leíu chan chi ley ṫurkhanaa añopierr nemchaain khēchnaa Ÿwandamag jējēukhamjā pōd

õor ajaug paa auba aajeejim. ² Chadcha ley gaai jaau sim ipierr nemchaain khëchnaa Êwandamag jéeubarmuapai õor pekau chugpaanaa thääarjä ajaug paajerr akhiin, ya kulp chukhu naawai amau biek äbpai mag wauwi tag nemchaaindam khëchba aajeekham. ³⁻⁴ Mamü par mag jéjëeukhamjä mag phak bagau chan ni chib bagaujä pöd pekau chugpaa auba aajeejim. Magju khäai sii mag nemchaain añopier khëchnaa jéeupi jaau siewai warag mag leíuta amag amach pekau khir eepapi simjö aajeejim. ⁵ Maguata Cristoou mug jëb gaai bëewai ich jäg David khararrau ich Cristoouchata Êwandamag iekhaju igwi phätarrojö,

“Tata” ajim anum, “jäg sii nemchaain khëchnaa ofrendakha puchig deewai pua khöchkhabapai aajeewai, pua muuta chadcha päibarmgui” ajim anum, “wounag pawia muchchata õor kõit thöopimkhir.

⁶ Jäg pekau chugpaag awi nem inagdam deenaa nemchaainta puch athee khëch num pua khöchkhaba aajem, jägumua chadcha pekau chugpaa auba aajeewai.

⁷ Magua muuta cha chirumgui” ajim anum “Êwandam, puch iek phä sim gaai much igwi jaau simjö ich agpierr puchdëu khösimjö aag.” *(Sal. 40:6-8)*

⁸ Chi ley gayan chadcha mag nemchaain khëchnaa ofrendakha deepi jaau sib mamü, ich Cristooucha jaauwaijä Êwandam iek irig chan jäg pekau chugpaag awi mag nem wau numjä üu khaba sim aajem. ⁹ Magnaa ichab ich Cristoou mag “Muuta cha chirum Êwandam, puchdëu khösimjö

aag” a sim aigjā, mag nemchaain khēchnaa jēejerrjā warre isegpüwi jūrr ich gaaimuata ūor pekau chugpaa thunam a simu. **10** Mag ichta Ēwandamau khōsi sīerrjō meebarmuata maachin Ēwandamau ich atheepai nem wau wēnurramkhūir ich dēnha wai sim. Mag ichta warrgar nemchaain kheechjerrjō uduraa maach kōit ich thōopitarran, mag biek ābpai meebarmua tag meeba aag ajim.

11 Mamu magum āba, maach judionaan een agtha phadnaanau nemchaain khēchnaa edau āspapakhampierr jējēeu aajeeb mamu, jāgumua chan büürjā pekau chugpaa aubam. **12** Magarrau Jesuuwan chad biek ābpai meetarrau tag meeba ich mag warag ügthar mawi ich Aai juachaar gar oo sīsijim, ich Ayau ichig ūor kōit waupitarr thum waupüiwia. Magbarm aigmua warre īchab pekau chugpaag awi tag nemchaainjā khēchju aai khaba apüijim. **13** Mammua Ēwandamau ich oomapham khūan thum ich juu ee phēdeeta oo sim, **14** ichdēu ichta mag biek ābpai mag meebarmua sīi ofrendakha ich Ayag ich deetarrau ich dēnha aumam khūanjā warre ajaug paapüimaajeewai. **15** Mag irua ūor ajaug paapüimaajemn chadcharau a khap apieg, Ēwandam Akharaujā nawe ich Ēwandamaucha iekhatarr igwi,

16 “Nacha māchdēu israelnaan dūi iek deetarrjā amau mu ipierraam khabajerrab mamu, mua ūwaai am dūi iek deejugui” ajim anum.

“Ma māgaugui” ajim anum ich Ēwandamau:

“Mua am dūi deeu iek deebarmen, warre am khūirjug eeta sūwi am thāar eejā phā

s̄ubarmjöta ajugui” ajim anum, “m̄ach
ipierraam khōsi amkhīir.” *(Jr. 31:33)*

17 Magnaa īchab,

“Amau m̄ach dau na nem khaibgam waaujerrjā
mua chugpaapüiwi, tag magum iekjā igba
ich mag khīir okhoopüijugui” ajim anum
Ēwandamau, ichdēu õor ajaug paapäajem ig-
wia. *(Jr. 31:34)*

18 Magtarr aawai ya tag dich pekau kōit agtha
magum nemchaainta khēch wēnūrraju khaba
num, ichdēu jaau simjō chadcha ichdēuta
warre maach khaibag chugpaapüiwi khīir
okhoobapäaiwai.

Ēwandamta jürju aai num

19 Magau keena. M̄ig eegarin chadcha
phadnaan pör appaita mag Lugar Santísmo ee
duubjem. Mamū ī chan magba, mag Jesucristoou
maach kōit ich bag ārpitarr gaaimua īsin maach
thum chi ükha num khūnta ū warre ich
Ēwandam sim aarcha öbērju aai num. **20** Mamū
mag ū i aarcha wētju aai numan, mag Lugar
Santísmo gar dicham uguu put parrg ū wējorräu
thuur s̄ierrjā ich Jesucristoouta ich meebarma
warre thorreubapüimua khud wau deebaawaiu.

21 Magwia ichta Ēwandam aarcha maach thum i
chaalinkha thunum khūn Pörkhanaa maach kōit
iekhaajemkha sim. **22** Mag chadcha Cristoou ich
bagauta maach ajaug paabarm dūi phadnaanau
chi ürumpai upüiwi Ēwandamag jēwaag ajaug
paajerrjō ich Ēwandam Akharauchata maach
thāar ajaug paawi dōoujā ajap utarrjō naawai,

warag thāraucha Ÿwandam jürtarrau keena, büürjä irua maach isegjujä khīirjuba. ²³ Irua chadcha ich iekhatarrjö aajewai, dich ipeerdü iekhajujä khīirjuba, Ÿsin warreta maachin ya peerdawi nūm aju aai nūm, ichdēu jaautarrjö maach ich aar phē auju khīirjugjä ogduba. ²⁴ Mag khīirjunaa īchab warag agdaujö dich khapeen juag oonaa am daupii ajuuta ēkhaju keena. ²⁵ Magum Ÿs mág maach Pör Cristo bēejujä warag dakpapa khaawai chará, khar maach khapeen aajemjö, culto ee maba sīi degpai naaju khaba nūm. Magju khääi agdaujö chikham wawí nūmuwa warag dich khapeen onee apiujuuta ēkhaju.

²⁶ Mamü magba maadëuta mág Ÿwandamau maach peerdü aaujem iek wajapha khaphü narrta, juau ogthom i iseg nūm iekhau parhooba nem wau nūm gaaimua ūwaai warr i khaugba aawai naajerrjö ich mag parhooba wēnarrum chan, magan Cristooou parta maach gaaimua ich thōopibarmjö ajim, maadëu irig maach peerdü aupiba naawai. ²⁷ Magta amūn, tag maach peerdü auju chukhu aawai, magan Ÿwandamau maach i agkham ed maach sēúa maach gaaita ich khīir machag meeunaa tagam khūun ich khōchkhaba aajerr khūun düi ãba sīi ötdau ee jēerjupaita nūm. ²⁸ Pārau khaphü nūm, warr Moiseeu ley p̄atarrta ōrāu serbiibag phēmjö amach khōchag aig nem waauwai, chi ootarr khūunau, numiim khūunau wa thārjupam khūunau khāijä thethemnaanag jaaubaawai, makħħūn büürjä dau aug khaugba, warre khēchpi jaaujeejim, chi ley gaai jaau simjö. ²⁹ Pāadë khīirjubat: Maagjerr khūun düi magta

aajerr khai, ɿjāgaju khai Ŋwandamau oowai ich Chaaita ūrāu khōchkhabam iekhau sī maadēu nem igmaphamjō amach kōit i bag ārtarrjā warag isegnaa, ich Ŋwandam Akharau ū amach Ŋwandam dēnkhā aaujem igwiajā sī wau iekhaajem khūn dāi? Amau mag iseg naab mamū, ɿmag i Chaai bagau khabajī, Ŋwandamau ich garmua ñor dāi iek deewai jaautarrjō chadcha ñor pekau chugpaawi peerdu auju aai apitarr? ³⁰ Mamū maadēu khaphū nūm, chi mag nūm khūnag chan Ŋwandamau sī par daúa oo nūu abaju. Magua chi mag nūm khūn igwi, ich Ŋwandamau iekhatarrjā ich iek phā sim gaai,

“Muata ñor dāi amachdēu nem khaigba waaujerprierr am gaai mas ab khaba mas deeju” a sim. (Dt. 32:35)

Magnaa īchab ichdēupai,

“Muata ñor thumaam khūn dāi amachdēu nem waaujerrprierr ich agjō aju” a sim “am dāi.” (Dt. 32:36)

³¹ ɿAay apkhiitū, maach Ŋwandam cha maach wai dūnumugta mag ich gaai mas api sim woun!

³² Mamū pāar ū magba nūm. Magba naab mamū, khūir eyaa abat: Warrcha pāachdēu Cristo iek chadcharam ükhatarr khuriipai aawai pāach wajappha phithurg au durrumjā pārāu magumjā aba ū athaba chadcha pārāu āwaatjeejim. Ich jāgta pēnaat warag. ³³ Chadcha pāar ee āaur khūn nūm; makhuunān ñor pōm wējōm dakhūirjā sī wau wai nūu awi am dāi amachdēu ampierr aajeejim. Maagwai pārāu am dau aug khaaugwai pāachpata kharin dāi mas waunaa sī ūrāu

kha isëejä aajeejim am gaaimua. ³⁴ Mag durrum gaaimua pāach khapeen cárcel deg durrum khueunjä pārau üu dau aug khaaugjeejim. Mamu magpajä khaba, muig eegar pāachdëu nem-dam wai nəm khääijä ajapchanaa būurjä ārba aajemta paarpajujä khaphu naawai, pāach nem-dampa khechthug aumam kōitjä iekhaba, gaai mas khabamjö warag onee magumjä pārau khii ãawaatjeejim. ³⁵ Khodamnaan, jäg pāachdëu ükha nəmjöta warag ogduba ükhanaat, ūsin par khäijä maadëu ükha nəm a khiiirjuba. Pāach jäg durrum paar deegan, Jöoirau nem ajapham pöoma wai sim. ³⁶ Mamu mag ich Êwandamau khōsimjö nem wawaagan, dau aug wau wēnurrumjä magum aba, ichiita warag ãwat wēnurraju aai nəm. Mag nəmün chadau ichdëu jaau simjö pāar dëi ajaphanaa ich dëi ich mag wēnurrapiju. ³⁷ Mag phithurg au wēnurrumjä, Cristo deeu bëeju khap sii ãwatju aai nəm igwi, ich Êwandamau iekhatarr ich iek phä sim gaai,

“Nənaat, pārau nə nəm woun bëeju chan pöm waaurba sim” a jaau sim.

³⁸ “Pāar ar mərugta pāach pekau chugpaapitarr khueunaun mu pāach dëi chirumjä khaphu wēnurraju;

mamu chi mu iek ükha narr khueunta deeu ewag wët nəm khueunau chan, oob mu amach dëi chitaju amiet;

machdëujä tag amag oohbam” a sim. (*Ab. 2:3-4*)

³⁹ Mamu maachig chan mag irua oobam abaju, eem khueunjö ewag wëtwi okhooju khueun khaba naawai. Okhooju khääi, maachdëun chad

thārauchata i iek ükha naawai maachin peerduwi ich däicha wēnurraju khūnau. Ich jägta ükhanaat keena.

11

Jöoin Ŋwandamau ichdëu jaaubarmjö aju khaphu arr khūn

¹ Mag Ŋwandam iek ükha nūmūn, ichdëu maach dūi ajapha aju a simjā chadcha ich mag aju khaphu nūmūn, ichdëu jaau simjā agtha ooba nūmta chadcha aju khaphu. ² Ŋwandamau maach jöoin warrgarm khūn üu ajapha eeg oojeejim, ichdëu am dūi nem magju aawaijā chadcha ich magta aju awi amachdëu i iek ükhaajerr aawai.

³ Maguata īs maachdëujā agjö ükha nūm gaaimua maadëu khaphu nūm, Ŋwandamauta māg durr, edaujā, phīdag maimua tagam nem thum thānūmjā chadcha ompaajim; ich iek gaai mag jaau sīewai chadcharau. Ajapcharan būrjā nem chukhu arrta sīi ichdëu ompaapi jaaubarmuapaita nem thum ompaajim anaabá.

⁴ Pāadë khūir eyaa abat, jāga warrgar maach jōoinaujā chadcha Ŋwandam iek ükhaajeejī: Magua Abelau Ŋwandam iek ükha sīerr aawai Jōoirau ichig jaautarrjö i athee nemchaai thōonaa irig jēeujim. Magtarr Ŋwandamau oowai, Caín dēn khāai ajapcha öbērjim aajem. Magbaa Ŋwandamau, “Pua mā athee nemchaai thōonaa mārāg jēeubarmūn nem ajaug khērūm; pūn chadcha woun ajaphamūn. Muan jägta khōsi chirūmgui” ajim anaabá Abelag. Chadcha Abel nachgarwe meejieb mamū, īs ewag pawī

oowai Ŋwandam iek ükhanaa magtarr gaaimua maachigjā ich dënjo ökhamkhīrta magjim.

⁵ Enocjā ĩchab chadcha Ŋwandam iek ükhaajerr gaaimua Ŋwandamau i meepiba sīi maach ènter ich mug ich aar aujim anaabá. Magtarr aawai par jür nūmjā baaubajierram aajem. Ich Ŋwandam iek phā sim gaai jaauwai, mag i arrju nawejā Ŋwandamau oowai i dau na ajapha khitaajeejim aajem. ⁶ Mam✉ maachta wajapha Ŋwandam iek ükhaba nūm chan pöd i dau na ajapha khaba nūm. Ŋwandamta dich däi s̄lepim khōsi chirumun, khaph✉ aju aai sim, i chadcha iiu s̄lejeewai chadcha mag ich jür nūm khūnagjā irua ich khaugpinaa am däi ajapha aajem.

⁷ Jöoi Noeeujā ĩchab Ŋwandamau ichig mug durr gayam khūn döädau öp̄iju jaubaawai ükhawi, maagwai chan agtha noseg khīirjā khaugba aajerr ãba, chadcha ichig jaautarrjö barco pöm waubaadējim aajem, ag ee ich chaain düi peerduag. Tagam khūn amach thāar theegau thum pekau ee thānūm daar, mag ich appai ükhatarraa gaaimuata, tagam khūn thum ödubtarrjā, ichin üu Ŋwandamau peerdu auwi ich aar auju ayaa ap̄ejim.

⁸ Abranaujā ĩchab Ŋwandam iek ükhaajerr aawai khāaim ãb ich thärchëwi ichig mapi jaubaawai, chadcha i ipierr petajim aajem. Mam✉ maagwaiwe chan agtha irig durrkhapiju durrjā jauba nūwe arr aawai, sīi ich barjujā khaugbata petajim aajem, sīi Ŋwandam iek ükhawi i ipierr. ⁹ Mag Ŋwandamau ichig jajaaukhamjö

chadcha aju khīirjunaata nūrrarr aawai, ichig durr deeju atarr aar pawiajā nawe barimatarra sīi eeu bar simjō chi durr khūn ee sīi di khōmarii ēunaa magreu ahau aajem eepai sīejeejim aajem. Ich magta i iewaa Isájā i yēto Jacob dūi naajeejim anaabá, būurjā amach di chaar ēu auba, amagjā ich agjō Ŋwandamau durr jūapiju jaautarrtá. **10** Pārāu khīirjuawai, ḥjāgwi mag di chaarjā chukhu nūmta warag Ŋwandam iekta ükha naajī? Maig eegarm di khāaijā phōbör ajapcharam ee di thānūm ee joobaanta Ŋwandamau amach arrju khaphū narr aawaima; ajapcharan ügtharma. Mamaam phōbörön ich Ŋwandamauchata wauju aadéwi ichdēucha ütarrau.

11 Chi Abrán uhi Sara khahūrrarrajā īchab athaba Ŋwandam iek ükha sīerr aawai, ich daupeer garjā pōd chaai ooba arrta, ya ūanaa khitūm eeta Abranag chaai oo deejim aajem, ūu ichdēujā Ŋwandamau chaai deeju atarr ükhatarra aawai. **12** Magta chadcha jōoi Abrán ya jōoiraa khitūm eeta chaaidam dau āb paarpajim anaabá. Mag chaairau chaain ūubaadēmuata jōoi chaain khapaana thānūisijim anūm, ewag pawi. Jōoi chaain khapanan sīi phūas igawam mosdau khapanagjōnaa edjā ee phīdag phuphup aadeejemjōta thānūisijim anūm, amach khapangau chi beerjujā khaugba.

13 Mag Ŋwandam iek ükhaajerr khūn cha maadēu jaau nūm khūnan chadcha thum khēchjierram, mag Ŋwandamau amachig nem deeju jaautarrjā agtha auba durruwe. Mamū mag Ŋwandamau jaautarrjō chadcha aju ükha

narr aawai amau khaphh naajim, ya ügthar paaukhabaimaawaita mhig eegar deeju arr khääijä atcha Êwandamau amachig deeju. Mag khiiirju phöbaadeewaita mhig eegarwejä warag onee nm iekhau, “Mhiguin maachin sm chikham durr gaaita wmenurrm” aajeejim anm. ¹⁴ Amau mag iekhaajerran deeu durr gaaita durrkhaa chaar durrkhaimaju khiiirju narr aawaita maagjeejim; ajapcharan ügtharchata naaimaju khiiirjuwima. ¹⁵ Amau warrcha amach naajerr durrta khiiirjuajerr amuan, deeu Egiptoogta wmetkham, warrjä mammuata bëetarr khmun aawai. ¹⁶ Mamh amau ig narran, mhig eegarm khääijä durr ajapcharamta ig naajim; ajapcharan ich Êwandam sim aram durrma, ügthar. Maguata ich Êwandamaujä chigag chukhu amag, “Mhuta pmaar Êwandamau; mhach däi joobamkhii durr ajaphamta mua pmaar athee khiiir khaug wai chirmgui” ajim anaabá.

¹⁷⁻¹⁸ Jöoi Abranau khaphh smejim, Êwandamau ichig jaautarrjö chadcha ich chaai äbpai khitm gaaimuata ewag pawiajä jürr õor pöoma thmenisiju, i chaain ewagam khmun. Mag ichig jaautarrjö aju khaphh smerr aawaita chadcha ich ipierra aju khap aag awi Êwandamau ichig, “Pmuch chaai äbpai khitmta thmonaa phaamamua marug ofrendakha deebä” abaawaijä, magm abu chadcha i ipierr peer ich chaai thmojim anaabá. ¹⁹ Mag sim aig Abranau khaphh smejim, Êwandam chadcha chi juu thierr aawai irua ich chaai thmopüitarr akhiinjä deeu phiriu awaag nem juu theeg sim. Maguata chadcha Êwandamau

ichig jaautarrjö aagpajim anäm, ich chaai düi. Mamü mag ya irua thõogpam ee, Êwandamau oowai Abranau chadcha ich ipierraasim oobaawai, üu üduur chaai thõopibajim aajem. Maigta Abranau oowai i chaai chi thõm arrta üu deeu monakha diig athaadëmjö ajim anäm, mag ya thõopääigpam eeta deeu ich Êwandamau jaaubaawai jua khapuitarr aawai.

20 Isaaujä Êwandamau ich ayag jaautarr chadcha ükha sïerr aawai ich chaain Jacob Esaú düi paarpaawaijä am bendiciemamua chadcha Êwandamau am düijä üu aju a jaaujim aajem amag.

21 Maimua Jacooujä Êwandamau ichig jaautarrjö aju ükha sïerr aawai, ya jöoi ich meegpamua ich bordón gaai mobü oo khérümua Êwandamag jéumamua ich yëtonaanjä ajapha bendicie pñajim anaabá, am gaaimuata chadcha Êwandamau ichig jaautarrjö õor pöoma chi thethemnaanjä öbërmaju khap amkhíir. Mag irua bendicietarr José chaain ajim aajem.

22 Maagwai chi Joseejä agjö Êwandamau ich tathöoinag, “Paar mua phë arrwi deuem durra durrkhapiju” a jaautarr khaphü sïerr aawai, chadcha Êwandamau ich magta aju khíirjuwi ya ich meegpamua, “Êwandamau pääch müig Egiptomua phë arrwai müpa thum wa auwi pääch düi athaadët” a jaaujim anäm tagam khün israelnaan ich khodnaanag.

23 Moisés dënnaanaujä amach jöoinag Êwandamau mag jaautarr chadcha ükha narr aawai, reiu israelnaanau chaain oomam thum khéchpi jaa

sīerr āba, ya chi Moisedam thaaba khērsiewai amach chaai khōigwi, “Mug chaai jōoipa khērsiewai māgugta Ŋwandamau Egiptopien juu eemua deeum durr maach phē arrpiju” awi, ɻd̄ur i thōopiba sīi warag ed thārjup ich mag meer wai nāisijim anaabá, mag chaai gaaimua amachta khaigba ajujā ögkhaba.

²⁴ Mag nawe Ŋwandamau ichdēu jaautarrjö aju ich chi Moiseeujā khaphu sīerr aawai, iin chadcha Egiptoom rey khaauta bāruwe bāaupüijieb mamu, í chan mag rey kha ag iewaa khabam ajim anām. ²⁵ Rey dūi ābam deg joobam khōchgau warag ich meeunta isegamjō abaawai Ŋwandam na khaigba aju khīirjuwi, warag ichta ich meeun Ŋwandam ūorkha thānām khān dāi āba sīi ich dau aphuu apijuuta khīirjubaadējim anaabá. Ichdēu khaphu sīejim, mag rey dūi māig eegar khūchpai nem ajapham thum paarpawajā sīi ich mee-baadee deeu chukhu aju. ²⁶ Irua khīirjuawai Ŋwandamau maach meeun judionaan eemuata õor peerdu aumkhīir pāiju arr aawai, chadcha ich mag amkhīir ichpa dau aug wau nāmta nem thum paarpa nām khāaijā ajapcha sīejim, ich mag sim paarjā Ŋwandamau mug atag jūrr ich dūi ajapcha aju khaphu sīerr aawai.

²⁷ Mag, Moiseeu ichigta Egiptomua Ŋwandamau õor wai öbeerpiju khaphu sīejim. Magua ichdēu ooba sīejieb mamu, Ŋwandam ich dūi sim khap, reiu ich dāi meeukhajujā khīirjuba, warag ichta Egiptomua majim aajem, Ŋwandamau chadcha ich õor phē arrpi nām ora. ²⁸ Maimua ag khur nassi pawiata

Moiseeu Ŋwandamau ichig jaautarr ükhawi, deeu Egipto bëewi ichdëu ich meeun phë arrju noram ovejadam thõonaa, ag bagau puertdi i gaai maach meeun dipierr buchkhun phuurkhapi jaaujim anaabá, mag edaar ich Ŋwandamau ich chog dipierr chaain chi nacharam khüen khéchamkhñir püibaawaijä mag phuur s̄isidäm aiguim khüen chig am ugua.

29 Mag chadcha Egiptopien jua eemua öberdutkhatarr edjä Ŋwandamau üu amach peerdu auju khaphu narr aawai phüas Chi Phur anum eejä maach jöoin sii durr jüsarg eemjö thoom igar durbä dichjierram anum. Mag oowi chi Egiptopien am ēudee ēkha wëdurarr khüunaujä agjö aju ēkhajierrab mamu, deeu chi phüas ãbamug thërrdubaadee thumaa öjierram anaabá dö ee.

30 Ŋwandamau chadcha ichdëu jaaubarmjö aajem ükhawi maach jöoinau amachig jaautarrjö, Canaan durr barwi, phöbör Jericó aajerr igaau siete días phuurdupi jaautarrjö phuurdubaawai, ya ãbmiecharam gaai paawai chi phöbör igaaugthaan thuur phuurdü sierr sii jëkhut aphégkha warre khüiphöbaadëjim aajem. **31** Mag phöbör ee sëejim aajem īchab uui ãb chi durpathierrmie arr Rahab a thär sim. Mag uuirau maach Ŋwandam igwi maach Ŋwandamta thumaam khüen khääijä chadcha chi juu thierriu a khaphuinaa i iekjä ükha sëejim aajem. Magua maach jöoin eem khüen Josueu püiwi mag chi phöbör khüiju na oothurtarr khüunjä üu ich di aig barpiwi am peerdu aujim aajem. Mag am peerdu autarr aawaita tagam khüunau Ŋwandam juu theeg simjä ükhaba arr gaaimua

thum khëchpüitarr ee, chi Rahab chan thõoba üu Ŋwandamau peerdu aajim aajem.

32 ¿Mag tag khaita mua pārag jaaubarkhiin? Agtha jaauju pöoma thunam: Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel maimua tagam khun ijö Ŋwandam i õrag jaaujerr khun pöoma thunam, jäga amaujä Ŋwandam iek ükha nəmua nem waaujeejí; mamä makhuun thum jaaukhiin da jaaupüibaju. **33** Amau chadcha Ŋwandam gaai ükhaajerr aawai deeum durram khun düi werbawaijä amachdëuta pöodjeejim aajem; amachdëu durr jüa nəm ee õor düi nem agchata aajeejim; mag amachdëu ükhaajerr gaaimua Ŋwandamau amachig deeju arrjä chadcha aujierram; león phäarkha thunam ee barkhüinaa **34** orno uu wëjom ee phäartarrjä bürjä chig aba üu öbérjierram aajem; chikhamnau thuthuiú khëchpüiju arr khunjä üu peerduwi, Ichab ya pödba warm khun jua eegar pajöjoo narrjä deeu üu jua theeg auwi, jürr amachta emkhooiñ khaajeejim anam; mag nəmua amach düi werbü nəm khunaujä am ögkhawi warag amachta weetjeejim anaabá. **35** Üuinaujä Ichab amachdëu Ŋwandam iek ükha narr gaaimua amach chaain chadcha mee narrjä deeu üwaai amach daúa iiu phiidu nəm oojierram aajem.

Mamä ãaur khun chan magba, ãaur khunnan jürr thethemnaanau wau thõomamuata khëchjierram anaabá. Par amachig “Pärau Ŋwandam iek tag ükhaba püamun pär marau khëchba sii püapüiju” abaawaijä, peerdu khöchgau awi “Magan tag marau Ŋwandam iek ükhabamjä”

aba, warag *ud̄raa* amach khëchpijieram aajem, amach iiu phiid̄wi jūrr ügtharchata Ëwandamau amach athaawai *üucha* naaimaju khaph^h narr aawai. ³⁶ Äaur kh^hun sīi am khīirpaijā wau iekhanaa wujā w^hmaajeejim an^hm; äaur kh^hun cadenau jānaa caden paraajā cárceI deg ookhëkhëd aajeejim an^hm. ³⁷ Äaur kh^hun mokou bar wai n^hmuajā thōop^himaajeejim anaabá; khar chará sīi serruchoujā maach jārrcha th^humamua thōopäajeejim an^hm; wa magbaju khai sīi thuthuú khāijā su khëchmaajeejim anaabá. Maimua äaur kh^hun amach khapeenjö mag am jua ee dau aph^h amaaugau parhooba wēn^hrraajeejim an^hm, amach ēudee ēkhaawai; khajūadam jūaju chukhu aadeewai oveja ēu wa chīb ēu khāijā jūajeejim an^hm, dau aph^h; mag n^hm dāi gaai machagjā aajeejim an^hm, mag amach dāi khaigba aawai mag parhooba wēn^hrramua. ³⁸ Mag durrarr kh^hunan, ðor wäjääun arr aawai, mug durr ãkhārag sim gaai b^h th^hgbaju aai narrta mag parhooba amach barjujā khaugba wēn^hrraajeejim an^hm, ðor chukag ee pab^h eem magwe. Maguata jēbdegjā naajeejim anaabá, d^hurwai.

³⁹ Mag Ëwandamau ichdēu warrgarwe jaautarrjö chadcha aju khaph^h narr gaaimua ich iek ogd^hba ùkha n^hmjā ich Ëwandamau oowai *üu* s^hejim anaabá. Mag ichdēucha oowaijā *üu* s^hejieb mam^h, mug eegar wēn^hrr^hwe chan mag Ëwandamau maach jōoin dāi wauju jaautarr thumaa pōd amach daúacha ooba durrajim. ⁴⁰ Mag amau ooba ar-
ran, Ëwandamau Cristo pāibarm gaaimuata ïs mug maach ewagam kh^hunpa ãba ajapcha paap^hiwi

ãba ich aar naaimaju aya aapiju khñirju wai sñerr aawai ajim.

12

Ãba Jesús gaaita dich khñirjug sñuju aai nñm

¹ Mag warrgarm khñun jöoin khapan Ëwandamau nem jaau sim chadcha aju ükha narr gaaimua amau nem waumatarr khaphñ naawai maachin sñi khaphig wëtumjö warag naagta wëtju, pekau wauujä khñirjuba ni bñur abarm gaaimua Ëwandamau maachig waipi jaau simjä waubam aba. Magju khñai dichdëu nem waum khñsimpai wauju khñirju nñm gaaimua pöd Ëwandamau waipi simta wauba khñijä am ugua, magum khñirjugta warre thum isegju aai nñm. Magba akhiin magumua maach bü gaai pñurbaadëphñmjö aawai pöd Ëwandamau khñsimjö abaju. Khajëe amkhñirjö maach na nem inag pöm thunaawiajä magumugjä ooba, ² ãba Jesús gaaita dich khñirjug sñuju aai nñm. Ichdëuta warrjä üu maachig Ëwandam iekjä ükhapiwi mug atagjä parta ükha naajim apibaju, ich Ëwandamau maach dñi wauju jaautarr thum chadcha oopiju aawai. Ich Jesuuta chi khaibacharam khñunjö pakuls gaai uduraa ich thñopibajieb, chigagjä igba, mag ich thñopibarmua ñor peerdu athaawai ichpa onee ich mag sñerraju khaphñ sñerr aawai. Icba ñchab ich Aai jup sim khu juupjem gaai dñi i juachaar garcha ãba jupimawi ich mag sñerrum.

³ Magua, khar pñach kha theeg chukhunaa kha oneg chukhu nñm aig khñirjubat, jäga Jesuujä ñor khaibagkham khñun sua machag khñu

āwatjī. Ichdēujā maach kōit magtarr aawai pāach phithurg aawaijā magum gaaimua oob “Jāg chan mua tag pödbam” amiet. ⁴ Pāar dūi chan agtha mag maach Pör Jesūs dūi arrjöcha khaba naawai ajués nem khaigbam waipi nām waubam paanjā agtha ūrāu pāar khēchba nām. ⁵⁻⁶ Mamu mag i dau aug wautarrjöcha khaba nāmta, Ēwandamau ich iek gaaai maach wawí simjā ya pārāu khīir akhoo wai nām. Pāadē ūrbat ichdēucha ich iek gaaai maach wawimamua iekhatarr iek. Mag sim:

“Iewaa, muan māchdēu khōsim khūnan nem khaigba aawaijā ajaphata wawiejem; maimua māch chaainhabaadēm khūn gaaijā mas deejem, māch dakhīir khaigba aawai. Maagjeewai iewaa, mua pāch gaaai mas deewai, wa sīi pāchig nem agcha khāijā jawaag pāch dau aug waupiewai, oob iseg chitam; pāch khaigba abarm paar mua pāchig meeukha iekhaawaijā oob warag, ‘Mag pāchdēu jaau simjō chan mua pödbam’ a iekham” a sim Ēwandamau maachig ich iek phā sim gaaai. *(Job 5:17; Pr. 3:11-12)*

⁷ Maguata muan pāragan Ēwandamau pāach gaaai mas deewaijā sīi khīu jūmbat a chirūm; maach ich chaain aawai irua maach dūi magju aai sim. ¿Pārāu oowai chaainau nem ārbarm paar chi dēnnaanau wūba aajē? ⁸ Mamu pārāu oowai pāachdēu nem khaigba wau nām paanjā Ēwandamau būrjā pāar chig aba ni wawijā wawiba sim khai, magan pāar chan ich chaain chaar khaba aawaita mag irua sīi pārag oobamjōo sim. ⁹ Pārāu khaphā nām, warr maach daii

aawai, maach dënnaanau maach wuawai wa wawí khäijä wawiewai, maadëu chadcha am ökhö aajeejim. Maagjerrta ȝjägwi maach Aai ügthar simua maach düi maagwai maadëu ögkhabaju aai nu? ȝlchdëuta maach ich aarcha öbérju ayyaa apinaa ich mag iu wénurrapiejem khabá? ¹⁰ Maach dënnaanau maach daii aawai mag maach wawiejerran, sii khüchpai mug jëb gaai num ora dich ajapha amkhüirpaita maach wawiejeejim, amachdëu oowaijä magta chadcha üu shewai. Mamu Êwandamauta maach gaai mas waunaa maach wawí khäijä wawí simn, mug atag pawiajä dich ajapha amkhürau; ajapcharan ichjä ajapha khitaawai maachjä ichjöta ajapha apim khösi sim. ¹¹ Iin chadcha dich iekhaa ūrbag gaaimua maach wuawai chan üu khaba shejem; maach gaai masi shejeeb mamu, magum gaaimua üu iekhaa ūur khaaugwain dich chitampierr chitumjä üu maach khöinaa chitajem.

*Êwandamau nem jaau sim sii par jügupai ūrju
khaba num*

¹² Jäg päach phithurg au num gaaimua tag pödbajujö sii kha thuu piu ūraamjönaa sii warag bü duuijujö thunumjä, deeu ūwaai khüir ubunaa büpajä ubu thierrickha numjö kha onee abat, mag phithurg au numjä üu ãwataag. ¹³ Magnaa ïchab kha thuumjö durrum khuen daarjä ich Êwandamau khösimjö ajaphata nurrijëe abat, bigaaum khunaujä päach oowi agjö amkhüir. Pärau magta amun, Êwandam düi ajap khaba num gaaimua mag kha thuumjönaa bü ãkhäraamjö num

khuunjā pāach oowi deeu monaau naasimjö amjā īchab pāachjö Jöoi dau na khajapha wenrraju.

14 Thumaam khuun d*üi* khōinaa wenrrajuuta khiirjunaa maach pekau paarpapijöjom nem thum warre isegbap*üit*. Magum nem thum isegwi ich Ņwandamau khōsimjö i atheepai khaba num khuunau chan pōd i aar öb*er*wi i khiir oobam. **15** Magam ugua Ņwandamau pāach d*üi* ich garmua nem ajapha am ig sim chan oob uduar okhoopimiet; ni ābamugjā oob pāach ee s*ii* pakh*er* khaigbampjö öb*erp*imiet. Uduraa magta apiman, mag oowi deeum khuunaujā i dēnjo aadeewai, bigaaum khuun gaaipata warag b*en* ākhāraamjö durbabaadeewai, õor pōm Ņwandam d*üi* üu narr khāijā khaigba aju. **16** Pāach ee iwiir ābmuajā oob dich õor khabam d*üi* chan khapes amiet; oob Ņwandamau waupim khōsimugta s*ii* oobamjö am khōchgau warr jōoingar Esaú arrijö amiet. Esaú ichta chi naam arr aawai ichd*eu*ta ich aai nem thum jüakham; mamu mag jüaju arrta s*ii* jāsogau thach thēp ābpaim d*üi* j*ü*rr ich eeumugta ichd*eu* nem jüaju arr thum thus*ü*ep*ü*ijim anum. **17** Maimua pārau khaphu num, jāgajī agtarr khur ya ich aai meegpaawai deeu ūwaai kh*ii*rju auwi. Ich aai juagam nem jüag irig ich bendiciepiewaijā jōoirau irig ich bendición deebajim anum, ag nawe mag lenteja thēp ābam paar isegtarr aawai. Parii dauhi pōmjā ārjieb mamu, pōd ich aai juagam nem jüaju khaba ich mag s*is*ijim anaabá. Magua pāraujā oob Esauu ich bendición okhoopitarrjö nem b*ür*um gaaimua Ņwandamau pāachig nem deeju arr okhoopimiet.

18 Keena, pāadē ūrbat, mua pārag jaaukhem: Ūs mag Cristo gaaimua Ņwandamau maach ich dēnkhā awaag maach dūi iek deebarm chan warr maach jōoin dūi iek deetarrjō khaba sim; ūsimun iek iiuriu. Warrcha Ņwandamau maach jōoin dūi iek deewain sīi durrsī Sinaí anum bükħarrta wētpi jaaujim aajem, maigpaimuata ich iekha sim ūrmkhīr. Amau amachdēuchata maigmua oo naajim anaabá chi durrsī sīi uurdū wējōmjō thānāmta sīi edjā khīssu thānām; mag nām dūi ed khōorga sīi phū theeg wē thānām dūi maach nem ökhö pagthām daujō pharjēer ahaukhamjā oo naajim anaabá. **19** Amau maach khāai amach jūgūucha chi trompeta iekjā ūrnāa ich Ņwandamcha iekha simjā ū narr aawaita warre amach thāar eyaa jaaumam ūrwi tag i iekcha ūrmaaugau irig, “Aay Ņwandam, marau pōd pu iekha sim āwatbam” ajierram anaabá. **20** Khani amau ūurwai warre am thāar eyaata “Chijāg pāach nūm aigpai naaba mag durrsī gaai bü thāg sim wounan ichiita thōob khaba warre thōopēiju aai sim nemchaai awiajā, mokou bar wai nūmua wa thutkhērēu khāijā” a ūrbaawaita mag jāphierr naajim anaabá. **21** Mag chadcha sīi maach nem ökhö thānarr aawaita ich Moiseejā īchab, “Māchjā jāphierr ajaugau kha duui chirāmgui” ajim anum.

22 Mamū ūs ewag Ņwandamau maach dūi iek deewai chan amagamjō sīi mag warp durr bükħarrpaimuata ich iek ūrpi jaaubajim. Maachin ya māig eegarwe Sión phōbōrpienau; ajapcharan ügħtar wētju khuxnma, Ņwandam phōbōr Jerusalén ee ich dūicha naaimaju khuxn. Maman Ņwandam chognaan pōoma amach khapangau sīi maadēu

chi beerjujā khaugba th̄unam kh̄unauta Ŋwandumag j̄eeuphō th̄unam. ²³ Mam ügtharta ĩchab mag iek iiur deetarr gaaimua maach dēnjo Cristo iek ükhawi ich chaalinkha th̄unam kh̄un thürjā Ŋwandamau phākha wai sim. Ich mamta sim ich Ŋwandamjā, maach thumaam kh̄unau m̄ig eegar aawai dichdēu aajerrpierr agjō maach düi nem ajapha aju Jöoi. Ichdēuta ĩchab ag nawe jöoin ich iek ükha durrum ötarr kh̄un akhaarjā ichjō ajaug paakhapüwi ich d̄ai phē wai sim. ²⁴ Mam ügthar ich Jesujā d̄ai sim aarta maach thür sim, ar mag iek iiur deewai ich Jöoirau jaautarrjō chadcha apieg ich bag ärpitarr woun aar. Maadēu khaph̄ n̄am, mag i bag ärtarr chan warr jöoingar Abel th̄owai bag ärtarrjō khaba arr aawai, maach pekau chugpaawi Ŋwandum düi maach khōinaa apieg ajim. Mam̄ chi Abel bagau chan magba, warag ich naamta iekkhōr ee p̄ajim Ŋwandum düi.

²⁵ Magua keena, īs Ŋwandamau maachig jaau simjā oob asekasba amiet. Mag īs ichdēu maach düi iek dee simta warr maach jöoin düi iek deetarr khāaijā ajapcha sim. Magua pāadē ūrbat: Sī Moisés maachjō m̄ig eegarmkha sīrrau Ŋwandum iek jaau khit̄m ūrba arr paarjā chi asekasba arr kh̄un Ŋwandamau sī par daúapai ooba am gaai juu kh̄aba deejerr khai, īs m̄ug ügtharmua ichdēucha maachig iekha sim asekasba aawaijā oob pārau mag maachta i juu eemua peerduju amiet. ²⁶ Ich mag Ŋwandum Sinaí durrsī gaai Moisés d̄ai iekha sim jaar ich iekha simua chadcha jēbpata duuijim anaabá. Mam̄ Ŋwandamau ich iek gaai jaauwai,

“Deeu mua biek ãbpai mag jēb duuipiju, mamu
mag duuibarm chan mag jēbpai khaba edjā
eem magweta duuipiju” a sim. *(Ag. 2:6)*

²⁷ Mag irua deeu biekdam ãbpai duuipiju a simun,
sīi khajapham uur chaar khaba aawai, magbar-
mua warre mag durr oorpäiwi edaujājā chukhu
apüijuuta jaau sim, mag maach i agkhaju igwi.
Mamu päädë ûrbat: Ichdëu nem wautarr thum
uurppäiwiajā mag maach wëtju aar ichta chi
Pörkha sim durr chan bëürjā chugpaba ich mag
síerrum iekhau. ²⁸⁻²⁹ Päädë khiirijubat keen: Mag
Êwandam iek iruan maach khaibagjā sīi õt ee
phaabapäimjö warre chukhu apäaijem anaawai,
mag num dūi ïchab iruata durr jüa chirum chan
bëürjā chugpaa khaugba ich mag sírraju anum
durrta maach phë auju anupí, irigta u ajim
anaa warag thāar onee jëeuju keena, ichdëu ichig
jëeupiejemjö, i dau na nem khaigba waujujā ökhö.

13

Khani Êwandamau maachig waipi sī

¹ Mua päär wawí chirum ûrbat keena: Pääch
khapeen thum khod ãbam khuen appai thunumjö
daupii abat. ² Pääch aig õor bëewaijā amag
di ïgkhaba warag pääch aig jëerpim khōsita
jëerpibat; kharin õrau amach ö ajaugau ich
Êwandamaucha angelnaan pääitarr khuunpa amach
aig jëerpiejeejim, mamu sīi parhoobam khuunpii
awi mag Êwandam chognaanjā khaugbata amach
aig jëerpiejeejim.

³ Päächta preso numjö pääch khapeen preso dur-
rum khuenjā khiiir eyaa abat. Ar pääch dënjo

ükha durrum gaaimua õrau am dëi amachdëu am aig am gaai dee nûm gaaimua dau aphuu durrum khûunjâ Ichab khûir eyaanaa, pâachta mag dau aphuu nûmjö amau nemdam ig nûmjâ amag au deebat, chikham sua machgau pâach dau aphuu aawai pâach dëijâ magta apim khôsimjö.

⁴ Ar dich õor khabam dëi khapes aajem khûun gaai chan Ëwandamau sii ich jâg oobamjö slobaju aawai emkhooin uuinpan wa uuin khâijâ jaainpan agdaujö pâach õor respetaabat, oob bûurjâ deeum dëi amiet.

⁵ Ich Ëwandamaucha jaauwai, irua chan bûurjâ maach kha ogduba ni sii parhoobajâ maach khaugba barpabaju a siewai, pâach dau aphuu durrum awi oob phatkhonag wûrppa amiet; Ëwandamau pâachig dee sim dëipai onee abat.
⁶ Mag nûm aig Ichab maadëu bûurjâ khûirjuba, sii warag ich Ëwandam iek phâ sim gaai jaau simjö

“Maach Pör Ëwandamauta mûun khaigpeerjeewai
 õrau mû dëi khaigba awiajâ khani mua
 ögkhabarju” abat. (*Sal. 56:3-4,9-11; 118:6*)

⁷ Pâadë ar warrcha pâachig Ëwandam iek jaau-naa mag amachdëu jaau nûmjö wënûrrapi jaau-tarr khûunta khûirjubat, jâga mag phitthur durrarr âba amach meewaijâ agtha ogduba ich mag ükha nûmua ubu durrumta khêchjierrâ; magumta pârau khûir eyaanaa amau ükhaajerrjö ükhabat.

⁸ Pâadë ürbat: Jesucristoon warrgar ich sîerrarrjö mug atag pawiajâ cambieba ich mag sîerraju. Í mag cambieba sîerraawai i iekjâ agjö cambieba sîerrum. ⁹ Magua pâachig i iek awi jûrr deeum iek pâachdëu nacha khaugtarr chaaur nem

parhooba khāijā khöpiba jaauwai oob ȏdūr pāach khūrgurpimiet. Mag nem parhoobam khöpiba jaau nāmta chadamjō ūkhaju khāai, Ēwandamau mag Jesucristo püibarmua chadcha ich garmua nacha maach khōchkhatarr khaphu nāmuata ubu naaju aai nām. Jāg sīi nem parhoob khöpiba jaau nām ipierr nāmuapai chan būrjā Ēwandamag maach aupijōjōopaijā khaba sim.

10 Magarrau Cristo iekta ūkha nāmuau chad Ēwandamau maach auju, ich Cristota maach kōit ȏdūraa ich thōopitarr aawai. Mamu jāg Aai i jēeujem degam phadnaanau par nemchaain khēch nāmuata amach aupiju ūkha nām khūun chan pōd irua aubam, sīi maach jōoin i gaai jaau sim ūrkha nāmuata peerduju ūkha naawai. **11** Pārau khaphu nām, añopierr biek ābpai phadnaan pöröu nemchaai thōonaa chi bag Aai i jēeujem deg arrjem, Ēwandamag õor pekau kōit ofrendakha deeg. Mamu chi nemchaain modon warag warp phöbör igaau arrnaa sīi phaapäaijem, būrjā khöpiba. **12** Ich mag ajim īchab Jesuu mag maach kōit nemchaaijō ich thōopiewaijā: Warag phöbör igaau arrnaata i thōopüijierram, mag ich bag ārbarmuata Ēwandam dau na õor ajapha naaju ayaa apääig. Ichdēu mag-tarraupaita maach Ēwandam dau na ajaug paa-jeewai, khanthee maadēu mag nem inag khöju aai nu wa khöju khaba khāijā sī a jaau nāmta ipierraau aju aai nu. **13** Mag i thōon arrwaijā i waunaa i iseg nām iekhau warag phöbör igaauta i arrwi thōotarr aawai, magan maach jōoin i pħaba ūkha nām gaaimuata dich peerduju ūkhaju khāai, Jesuuta jūrju aai nām, i gaaimuata chikhamnau

maach däita jūrr ich dëi arrjö wau iekhajujā igba. **14** ¿Khan jägwi mag Jesús gaaimua dich wau iekhajujā igba warag sii ãwatju aai nūm a chirú? Sii ich mūig eegarpai wēnūrram iek khaba, maach durr chaar ügthar ich Jesús sim aarta wëtju khūrju naawaima. **15** Mag khūrju naawaita äba Jesucristo gaaimuata Êwandamag üu ajim aju aai nūm, i gaaimuata üu mag Êwandam aarcha naaimaju khaphu naawai. Mag irig dich iiucha phaabaa i thö iekha nūmta warrgar nemchaain thōonaa phaa nūmuia irig jëejerrjö jëeu nūmuu. **16** Mamu mag appai khaba, dich khapeen dëi ö ajapha aju chan oob khūr okhoomiet. Pāachdëu nem wai nūm eem jūrr chukhum khūun dëi jig aupetat. ¿Khan jägwi pārag mag chirú? Mag agdaujö nemdam jig au nūmta warrgar mag nemchaain thōonaa ofrendakha ichig deejerrjö Êwandamau i dawaga oojeewaita mag chirum.

17 Keena, iglesia ee pāach pörnaanau pāachig nem mag aawai am ipierraab abat, pāachta jūrr am khāai ürpai aju ēkhaba. Pāar gaaimua Êwandamau amachig iek jëeju khaphu naawai amauta juu üyaajā khaugba pāar thūajem khūunau. Pari mag pāach ajapha thūamkhūran, pāachdëujā am ipierraata abat, wajapha amaujā amach phidag onee waumkhūr. Pārau magbam chan pāar gaaimua am ökhūrjuu aphöbaadēmua amach phidagjā waumaphamta wauphöbaadeewai pāachpata eeg paaukhamaju.

18 Keena, mu kōit Êwandamag jëeubat. Mag mūch kōit jëeupi chirum chan khaigba chiraawai khabam; mua khaphu chirum, mūch Êwandam

düi üu chirum. Mam warag mag atagjā thum machdēu nem wau chirum gaaimua ich mag i düi ajapha chiram khōsi chiraawaita mag pārag mach kōit jēeupi chirum. ¹⁹ Mag pāachdēu mā kōit Ēwandamag jēeuwai üu deeu ūwaai māigmua jōpcha pāach aar mā barpita jēeubat; mā pāar düi chiram khōsi chirum.

Ābmiecharam salud

²⁰ Muan machdēujā Ēwandam maach khōinaa phē wai sīejemugta pāar kōit jēeu chirum; ajapcharan ar maach Pör Jesūs, maach Pastor chi ajapcharam, ar chi meem arrta deeu phiriu autarr ag Ēwandamagma. Ich mag Jesuu khabahab, Ēwandamau õor düi iek deewai jaautarrjö, chadcha ich bagauta õor pekau chugpaawi üu peerduju ayaa apiejem. ²¹ Mag Ēwandamagta muan pāar kōit jēeu chirum, ichdēuta ichjō warag pāar ajaug paamaawai ichdēu khōsimjō pāachdēu nem wau nūmjā thumaa ajapha öbēbēr amkhīir. Magnaa īchab Jesucristoog uduraa maach Pörkhapi nūm gaaimuata Ēwandamau maach düi ichdēu am aig amkhīir irigta jēeu chirum. Mag nūm dāi īchab thumaam khūnag maach Pör Cristota mag atag pawiajā ich mag thō iekhapim khōsi chirum.

²² Maimua ābmiecha paawai ūrbat keena: Mug carta iek duurjā khaba bāthā khitum pāach juu ee pabaimaawai ag gaai mua pāach wawí chirum ajapha ūrm khōsi ūrbat; pāach khīir onee amkhīirta mua mug phā deepūi chirum.

²³ Pārau agtha khaugba nūm khai, Cristo gaaimua maach khodam Timoteo ya cárcel degmua öbērjim aajem. Magua mā maju nawe

maig barchëmän, mächdëu pääar oon maawai mua
í mäch däi arrju.

24 Keena, pastornaan thumaam khüunag
maimua tagam khüundam maachjö ükha
durrum khüunagjä thumaam khüunag mä salud
deebat. Cristo gaaimua maach khodamnaan
Italiapienaujä īchab pärag salud aajem.

25 Chaig jaau chirarrjö deeu püaba pärag jaau
chirum: Mün ãba Ēwandumagta pääar kõit jëeu chi-
raajem, ichta pääar däi ogduba ich mag pääar thua
wai nürramkhii.

Ayoo keena. Mugdampai ajim pärag jaaum ig
chirarr.

Éwandam Iek New Testament in Woun Meu

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Woun Meu

Dialect: alternate spelling

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Woun Meu (alternate orthography)

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Woun Meu

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files

dated 29 Jan 2022

974f85ca-2196-54fa-aa19-a0078d3a03e9